

Kunnallisten jätehuolto- määräysten perustelut

Hyv. 23.11.2016 § 22 | Voimaantulo 1.1.2017

Päivitysluonnos 12.11.2018

Lisäykset ja muokkaukset voimassaoleviin määräysten perusteluihin on merkitty sinisellä, poistettavat kohdat punaisella yliviivattuna.

Savo
Pielinen
LAUTA: jäte
KUNTA

Sisällys

1 Luku Soveltamisala ja yleiset velvoitteet	4
1 § Soveltamisala	4
2 § Määritelmät	4
3 § Jätehuollon tavoitteet	4
2 Luku Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen	5
4 § Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään.....	5
5 § Liittyminen kunnan järjestämään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai aluekeräyspisteeseen	5
6 § Liittyminen kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen	7
7 § Elinkeinotoiminnan Jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella	7
8 § Kiinteistökohtainen jäteastia	7
9 § Kiinteistöjen yhteinen jäteastia (kimppa)	8
10 § Aluekeräyspiste	10
11 § Putkikeräysjärjestelmä ja muut vastaavat korttelikohtaiset järjestelmät Asuntoaluekohtainen jätteenkeräysjärjestelmä	10
12 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai aluekeräyspisteisiin soveltumattomien jätteiden kuljettaminen	11
13 § Jätteiden vastaanottopaikat	11
3 Luku Jätteiden kerääminen kiinteistöllä	12
14 § Erikseen kerättävät hyötyjätteet ja niiden lajittelovelvoitteet.....	12
15 § Asumisessa syntyvien hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteet	13
16 § Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvien hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteet.....	14
17 § Muut erikseen kerättävät jätteet	15
18 § Sekajäte	16
19 § Energijäte.....	16
4 Luku Omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen	17
20 § Kompostointi.....	17
21 § Jätteen polttaminen	18
22 § Jätteen hautaaminen.....	19
23 § Jätteen hyödyntäminen omassa maanrakentamisessa	19
5 Luku Jäteastiat	19
24 § Jäteastiatyypit	19
25 § Jäteastian merkitseminen.....	20
26 § Jäteastioiden täyttäminen	21
27 § Jäteastioiden tyhjennysvälit.....	21
28 § Jäteastian tyhjennysten keskeyttäminen.....	23
29 § Kunnossapito ja pesu.....	23
6 Luku Jätteen keräyspaikat.....	24
30 § Jätteen keräyspaikka kiinteistöllä.....	24
31 § Keräyspaikan tai jäteastian lukitseminen.....	25
32 § Keräyspaikan suojaaminen	25

33 §	Alueelliset jätteiden keräyspisteet	25
7 Luku	Jätteenkuljetus	26
34 §	Kuormaaminen.....	26
35 §	Kuljettaminen.....	26
36 §	Kuljetustietojen toimittaminen.....	26
37 §	Jätteiden vastaanotto- ja käsittelypaikat.....	27
8 Luku	Erotuskaivojätteet ja lietteet	27
38 §	Erotuskaivojätteet ja niiden toimittaminen käsiteltäväksi.....	27
39 §	Lietteiden tyhjennysvälit ja lietteiden toimittaminen käsiteltäväksi.....	27
40 §	Lietteiden omatoiminen käsittely.....	28
41 §	Käymäläjäte	30
9 Luku	Roskaantumisen ehkäiseminen	30
42 §	Yleisötilaisuuksien jätehuolto	30
43 §	Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla.....	30
10 Luku	Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet	31
44 §	Vaarallisten jätteiden jätehuolto.....	31
45 §	Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä.....	32
46 §	Erytisjätteet.....	32
11 Luku	Muut määräykset.....	32
47 §	Tiedottamisvelvoite.....	32
48 §	Jätehuoltomääräysten seuranta ja valvonta.....	33
49 §	Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä.....	33
50 §	Voimaantulo.....	33
51 §	Siirtymäsäännökset	33

1 Luku Soveltamisala ja yleiset velvoitteet

1 § Soveltamisala

Jätehuollon velvoitteet perustuvat jätelakiin (646/2011), jäteasetukseen (179/2012) ja muihin jätelain nojalla annettuihin asetuksiin sekä kunnan jätehuoltomääräyksiin. Jätehuoltomääräykset täydentävät ja tarkentavat lainsäädäntöä. Niissä määrätään sitovasti, miten alueella on toimittava jätehuollon järjestämisessä, roskaantumisen ja jätteistä terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan haitan ehkäisemisessä sekä jätehuollon valvonnassa.

Jätehuoltomääräyksiä sovelletaan koko Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella eli kaikissa sen toimialueen kunnissa. Tämä toimialue on sama kuin kunnallisen jäteyhtiön, Jätekukko Oy:n, toimialue.

Jätelain 91 §:ssä on määritelty, mistä asioista jätehuoltomääräyksiä voidaan antaa ja keitä ne koskevat. Ensisijaisesti jätehuoltomääräykset koskevat kunnan jätehuollon järjestämisvastuulla olevaa jätehuoltoa ja tuottajanvastuunalaisten jätteiden keräämistä kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilta kiinteistöiltä. Osin määräykset koskevat myös muuta jätehuoltoa. Jätelain mukaan jätehuoltomääräyksissä voidaan antaa määräyksiä jätteiden keräykseen, vastaanottoon ja kuljetuksen käytännön järjestelyihin sekä niiden teknisiin vaatimuksiin liittyvissä asioissa myös muiden kuin kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvien jätteiden osalta. Määräykset koskevat toimintaa siltä osin kuin on tarpeen jätteen hallitsemattoman käsittelyn, jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvan vaaran ja haitan sekä roskaantumisen ehkäisemiseksi.

Näitä jätehuoltomääräyksiä ei sovelleta siltä osin kuin niistä on muualla säädetty tai määrätty erikseen sairaaloiden, terveyskeskusten, laboratorioden, muiden tutkimus- ja hoitolaitosten sekä eläinlääkintälaitosten tartuntavaarallisen ja biologisen jätteen, viiltävän ja pistävän jätteen eikä eläinperäisen jätteen jätehuollon järjestämiseen. Edellä mainittujen jätteiden osalta on jätehuollon järjestämisestä säädetty ja ohjeistettu osin erikseen ja nämä jätteet on ominaisuuksiensa vuoksi käsiteltävä erityisten säännösten ja ohjeiden mukaisesti. Jos jostakin asiasta ei ole kyseisten jätteiden osalta erikseen säädetty, sovelletaan tällöin jätehuoltomääräyksiä.

2 § Määritelmät

Jätehuoltomääräyksissä on määritelty ne käsitteet, joita jätehuoltomääräyksissä käytetään ja joiden ymmärtäminen on tärkeää määräyksiä sovellettaessa. Säännöksessä on määritelmät muun muassa jätehuollon eri toimijoille, eri jätelajeille ja erilaisille jätteiden keräyspisteille. Siltä osin kuin käsitteitä käytetään myös jätelaissa tai jäteasetuksessa, ovat määritelmät yhteneväiset lainsäädännössä käytettyjen määritelmien kanssa.

3 § Jätehuollon tavoitteet

Tavoitteita koskevassa säännöksessä ei anneta jätelakia tarkentavaa määräystä, vaan siinä käsitellään jätelain 8 §:n velvoitteita. Nämä velvoitteet ovat keskeisiä ja tuodaan siksi esille jätehuoltomääräyksissä. Jätehuollon tavoitteena on suojella terveyttä ja ympäristöä. Jätehuollon tulee aina olla asianmukaista ja jätteet on kuljetettava sekä käsiteltävä hallitusti. Etusijajärjestystä on mahdollisuuksien mukaan kaikkien tahojen noudatettava. Jätehuollon ammattimaisille toimijoille etusijajärjestyksen noudattaminen on sitovaa siten, että saavutetaan taloudellisesti ja ympäristön kannalta paras lopputulos.

2 Luku Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittyminen

4 § Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään

Jätelain 41 §:ssä edellytetään, että kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan on luovutettava kunnan vastuulle kuuluva jäte alueella järjestettyyn kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottoaikaan. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kaikkien asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen on liityttävä kunnan jätehuoltojärjestelmään. Velvollisuus kuuluu järjestetyn jätehuollon piiriin on kiinteistö- ja asuntokohtainen eli jos samalla kiinteistöllä sijaitsee monta eri asuin- tai vapaa-ajan rakennusta, on jokaisen näistä rakennuksista oltava kunnallisen jätehuoltojärjestelmän piirissä.

Liittymisvelvollisuus kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään koskee kaikkia käytössä olevia ja käytettävissä olevia asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjä, koska näillä kiinteistöillä jätettä voi syntyä. Jätelaki ei mahdollista sitä, että asuin- tai vapaa-ajan kiinteistö vapautettaisiin liittymisvelvollisuudesta. Ainoastaan, jos katsotaan, ettei kiinteistö ole lainkaan käytettävissä asumiseen tai vapaa-ajan asumiseen eli kyseessä on täysin käyttökelvoton kiinteistö, ei liittymisvelvollisuutta ole. [Jos kuitenkin käyttökeltomalle kiinteistölle on varastoitu asumisessa syntyneitä jätteitä, on nämä jätteet toimitettava kunnallisen jäteyhtiön järjestämään vastaanottoon.](#)

Muiden kuin asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen on liityttävä kunnan jätehuoltojärjestelmään kunnan jätehuollon järjestämisen velvollisuuden piiriin kuuluvan yhdyskuntajätteen osalta. Liittymisvelvollisuus koskee kaikkia niitä kiinteistöjä, joilla syntyy jätelain 32 §:n mukaisesti kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä. Tällaista jätettä on ~~mm. valtion, kuntien ja muiden julkisoikeudellisten toimijoiden~~ hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte ~~sekä yksityisissä sosiaali- ja terveyspalveluissa ja koulutustoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte.~~

Jätteen haltijan on luovutettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta varten järjestämäänsä keräyspaikkaan tai aluekeräyspisteeseen. Jätelain nojalla kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä ei siis saa käsitellä itse (muutoin kuin jätehuoltomääräysten 4 luvussa säädetyissä tapauksissa), eikä sitä saa luovuttaa millekään muulle toimijalle kuin kunnalliselle jätehuoltoyhtiölle. Näin varmistetaan kunnallisen jätehuollon toimivuus.

5 § Liittyminen kunnan järjestämään kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen tai aluekeräyspisteeseen

Jätehuoltomääräyksissä on säädetty, miten jätelain mukainen liittymisvelvollisuus kunnan jätehuoltojärjestelmään tulee käytännössä kiinteistöillä järjestää. Kiinteistö voi hoitaa liittymisvelvollisuutensa kiinteistökohtaisella jäteastialla, lähikiinteistöjen yhteisellä jäteastialla (kimppa) tai tietyin edellytyksin aluekeräyspisteen kautta.

Kiinteistöittäistä keräystä (ml. kimppoja) voidaan pitää liittymisessä lähtökohtana. Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus palvelee tyypillisesti kiinteistön tarpeita parhaiten, sillä keräyspaikka sijoitetaan kiinteistölle tai sen läheisyyteen. Myös aluekeräyspiste voi olla vaihtoehto omakotitaloille, paritaloille ja vapaa-ajan kiinteistöille. Tällöin kiinteistö käyttää alueelle järjestettyä, kunnallisen jäteyhtiön ylläpitämää keräyspistettä käyttömaksua vastaan. Määräyksissä on rajoitettu aluekeräyspisteen käytön mahdollisuutta siten, että taajamissa sijaitsevat omakotitalot ja paritalot voivat liittyä aluekeräyspisteen käyttäjiksi vain jos piste on taajamaan järjestetty (käytännössä näin on pienissä taajamissa). Sen sijaan suuremmissa taajamissa, joihin aluekeräyspisteitä ei voida järjestää, on omakotitalojen ja paritalojen järjestettävä jätehuolto oman jäteastian tai kimpan kautta. Samoin kaikkien rivi- ja kerrostalojen sekä muiden kuin asuin-kiinteistöjen on aina järjestettävä jätehuolto omalla jäteastialla tai kimppa-astialla, sillä ne kuormittaisivat liikaa aluekeräyspisteitä.

Jos kiinteistö sijaitsee kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolisella alueella, se voi liittyä järjestettyyn jätehuoltoon kiinteistökohtaisella tai lähikiinteistöjen yhteisellä jäteastialla (kimppa) vain, jos jäteastia sijoitetaan paikkaan, josta jätteenkuljetus voidaan jäteautolla hoitaa eli kulkuyhteys on kantava ja esteetön. Kiinteistöt, joihin ei päästä jäteautolla (esim. saarissa sijaitsevat kiinteistöt, joihin ei ole tieyhteyttä tai kiinteistöt, joihin johtava tie ei kestä jäteautoa), voivat sijoittaa jäteastiansa kiinteistön ulkopuolelle jäteauton reitille, kunhan tästä sovitaan alueen maanomistajan kanssa. Mahdollisuuksien mukaan jäteastia voidaan siis tyhjentää myös kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuoliselta alueelta, mutta tällöin tyhjennyksestä peritään jätetaksan mukainen lisämaksu normaalia hankalampien kuljetusolosuhteiden vuoksi. Jos kiinteistöittäinen keräys ei ole mahdollinen tai sitä ei haluta, on kiinteistö lähimmän aluekeräyspisteen käyttäjä.

Liittyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen tai aluekeräyspisteeseen tapahtuu ilmoittamalla liittymisestä kunnalliselle jäteyhtiölle, joka hoitaa kunnan vastuulla olevan jätehuollon käytännön toteuttamisen. Liittyminen perustuu jätelakiin ja jätehuoltomääräyksiin, ja maksut perustuvat jätehuoltoviranomaisen hyväksymään julkisoikeudelliseen jätetaksaan, joten liittymisestä ei tehdä sopimusta.

Määräyksissä on säädetty, että mikäli kiinteistö, jota koskee liittymisvelvollisuus kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään, ei ole hoitanut kyseistä liittymisvelvollisuutta kiinteistökohtaisella tai kiinteistöjen yhteisellä jäteastialla, on kiinteistö aluekeräyspisteen käyttäjä. Tämä koskee omakotitaloja ja paritaloja sekä niitä vastaavia 1-2 asuinhuoneiston kiinteistöjä, kuten asuinkäyttöön muutettuja liikehuoneistoja. Näin ollen nekin kiinteistön haltijat, jotka eivät erikseen ilmoita liittymisestä, ovat suoraan jätehuoltomääräysten perusteella aluekeräyspisteen käyttäjiä ja saadaan jätelain mukaisesti kunnallisen jätehuoltojärjestelmän piiriin. Jätehuoltoviranomainen lähettää käytännössä jätehuoltojärjestelmään liittymättömille kiinteistöille kehotuskirjeen, jossa kerrotaan liittymisvelvoitteesta ja annetaan liittymisvaihtoehdot. Tässä kirjeessä tiedotetaan siitä, että kiinteistö on tietyn määräajan jälkeen aluekeräyspisteen käyttäjä, jos muuta ei ilmoiteta. Liittämisen jälkeen kunnallinen jäteyhtiö lähettää vielä asiakkaalle kirjeen käytettävissä olevasta aluekeräyspisteestä. Näin asiakas saa aina tiedon asiasta.

Kiinteistö on aluekeräyspisteen käyttäjä myös niissä tapauksissa, kun kiinteistön haltija ilmoittaa liittymisestä järjestettyyn jätehuoltoon kiinteistöittäisellä keräyksellä, mutta jätehuoltoa ei saada järjestettyä järjestetty jätehuoltomääräysten mukaisesti. Kyseessä voi olla esimerkiksi tilanne, jossa kiinteistölle ei saada järjestettyä asianmukaista keräyspaikkaa, ~~tai~~ jäteastia on kiinteistölle tilattu, mutta sitä ei tyhjennettäessä löydy taikka jätettä ei toimiteta kiinteistökohtaiseen jäteastiaan tai kimppa-astiaan. Näissä tapauksissa kiinteistö siirretään asian selvittämisen, tiedottamisen ja tarpeen mukaan kuulemisen jälkeen aluekeräyspisteen käyttäjäksi.

Rivitalojen, kerrostalojen sekä julkisen hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöjen on aina liityttävä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Jos siis kyseessä on muu kuin yksittäinen omakotitalo, paritalo tai vapaa-ajan kiinteistö, ei kiinteistöä liitetä aluekeräyspisteen käyttäjäksi. Myöskään silloin, jos taajamaan ei ole järjestetty aluekeräyspistettä, ei taajamassa sijaitsevaa omakotitaloa tai paritaloa liitetä aluekeräyspisteen käyttäjäksi. Mikäli tällaisen kiinteistön haltija ei jätehuoltoviranomaisen kehotuksen myötä liity kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään, valvova viranomainen velvoittaa liittymiseen tarvittaessa hallintopakkeinoja käyttäen.

Tieto kunnan järjestämään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai aluekeräyspisteeseen liittymisestä ja kiinteistön jätehuollon järjestämisestä merkitään jätehuollon asiakasrekisteriin. Jotta rekisteri pysyisi ajan tasalla, on asiakkaalle asetettu velvoite ilmoittaa asiakasrekisteriin vaikuttavista muutoksista jätehuoltoviranomaiselle tai kunnalliselle jäteyhtiölle. Muutokset huomioidaan ilmoituspäivästä alkaen.

6 § Liittyminen kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen

Kiinteistökohtaisessa jätevesien käsittelyssä syntyvät lietteet, millä tarkoitetaan saostus- ja umpisäiliölietteitä sekä laitepuhdistamojen lietetiloihin kertyviä lietteitä, kuljetetaan alueella jätehuoltoviranomaisen päätöksen mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Tältä osin liittyminen tapahtuu ottamalla yhteyttä jätehuoltorekisteriin hyväksytyyn jätteenkuljettajaan ja tekemällä sopimus jätteen noutamisesta ja kuljettamisesta kiinteistöltä jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Jätelain mukaisesti jätteiden ammattimaista kuljettamista harjoittavan jätteiden kuljettajan on oltava jätehuoltorekisterissä, jota ylläpitää alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Kiinteistön haltijan vastuulla on varmistaa, että kuljetuspalveluita tarjoava yritys on hyväksytty jätehuoltorekisteriin. Kuljettajan, jonka toiminta on hyväksytty rekisteriin, on pidettävä jätelain mukaisesti jätehuoltorekisterin ote mukana kuljetuksen aikana, ja kiinteistön haltijalla on oikeus saada tämä ote nähtäväksi. Tällä voidaan varmistaa, että jätteenkuljetukset hoidetaan säännösten mukaisesti asianmukaisella kalustolla ja niitä voidaan valvoa.

Kiinteistökohtaisessa jätevesien käsittelyssä syntyvät lietteet voidaan tietyin edellytyksin käsitellä kiinteistöllä. Tästä on erikseen säännökset jätehuoltomääräysten 40 §:ssä.

7 § **Elinkeinotoiminnan** Jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella

Jätelain 33 §:n mukaan kunnan on järjestettävä tietyin edellytyksin myös sellaisen **elinkeino**toiminnan jätehuolto, joka ei muutoin kuulu kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään. Kunnan on järjestettävä **esimerkiksi elinkeinotoiminnan taikka valtion tai seurakunnan kiinteistön** jätehuolto, jos jätteen haltija tätä muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi pyytää ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Näin turvataan jätehuoltopalvelut **näille elinkeinotoiminnan** jätteen tuottajille silloin, kun yksityistä jätehuoltopalvelua ei tietyllä alueella ole kohtuullisesti saatavilla. Käytännössä palvelun järjestää tällöin kunnallinen jäteyhtiö.

Toissijaisesti kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien jätteiden osalta kunnallinen jäteyhtiö tekee kiinteistön tai muun jätteen tuottajan kanssa määräaikaisen sopimuksen liittymisestä kunnan jätehuoltojärjestelmään sekä siitä mitä palveluita kyseinen sopimus koskee. Tämä sopimus on jätelain mukaisesti tehtävä, kun kyseessä on jatkuvasti ja säännöllisesti tarvittava jätehuoltopalvelu.

8 § Kiinteistökohtainen jäteastia

Yksi jätehuollon järjestämistapa on kiinteistökohtaisen jäteastian käyttö. Jos kiinteistön haltija valitsee liittymistavaksi kiinteistökohtaisen jäteastian, on hänen itse ilmoitettava asiasta kunnalliselle jäteyhtiölle. Näin jäteyhtiö saa tiedon siitä, millainen jäteastia kiinteistölle toimitetaan, mihin jäteastia sijoitetaan ja millä tyhjennysvälillä se tyhjennetään. Kunnallinen jäteyhtiö toimittaa kiinteistöille käsin siirrettävät 140–660 litran jäteastiat jätehuoltomääräysten 24 §:n mukaisesti, ja tyhjentää ne kiinteistön haltijan valitsemalla, määrysten 27 §:n mukaisella tyhjennysvälillä.

Kiinteistön haltijan on itse järjestettävä jäteastialle määräysten 30 §:n mukainen keräyspaikka kiinteistölle. Keräyspaikka voi olla myös kiinteistön ulkopuolella (esimerkiksi pihan sijaan isomman tien varressa), jos kiinteistön haltija sopii asiasta alueen maanomistajan kanssa. Kiinteistön haltijan on laitettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte omaan jäteastiaan. Sellaista jätettä, joka kuljetetaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, ei saa viedä muihin keräyspaikkoihin, kuten aluekeräyspisteisiin tai lajitteluasemille.

Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liittyminen voidaan järjestää säännöksen mukaisesti kiinteistökohtaisen jäteastian sijasta lähikiinteistöjen yhteisen jäteastian eli kimpan kautta. Kimppa sopii omakoti- ja paritalojen sekä vapaa-ajan kiinteistöjen lisäksi myös asunto-osakeyhtiöille. Kimppa-astian käytön mahdollisuus on rajattu vain samalla alueella sijaitseville lähikiinteistöille, koska jätelain 41 §:n mukaisesti jätteet on luovutettava alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Säännös vastaa aikaisemman jätelain mukaista veloitetta liittyä alueella järjestettyyn jätteenkuljetukseen, minkä on katsottu oikeuskäytännössä tarkoittavan sitä, että jätehuolto on järjestettävä kiinteistön *sijaintialueella*. Kimpan muodostavat kiinteistöt eivät voi tämän vuoksi sijaita pitkän välimatkan päässä toisistaan.

Taajamissa lähikiinteistöiksi katsotaan samassa tai viereisessä korttelissa sijaitsevat kiinteistöt. Kimpan muodostavat kiinteistöt eivät voi sijaita tämän kauempana toisistaan, koska kiinteistöt sijaitsevat taajamissa hyvin lähellä toisiaan. Haja-asutusalueella lähikiinteistöiksi katsotaan naapurit taikka tiekunnan tai muun toiminnallisen kokonaisuuden muodostavat kiinteistöt. Haja-asutusalueilla lähtökohtaisesti ainakin alle viiden kilometrin päässä toisistaan sijaitsevat kiinteistöt voivat muodostaa kimpan. Olosuhteet huomioidaan ottaen kimpassa olevien kiinteistöjen välimatka voi olla tätä pidempikin. Esimerkiksi saman yksityistien varrella sijaitsevat kiinteistöt voivat aina muodostaa kimpan. Lisäksi kylätoimikunnat ovat sellaisia toiminnallisia kokonaisuuksia, jotka voivat muodostaa kimpan, ja näissä kimpoissa kiinteistöjen välimatka toisiinsa nähden voi olla viittä kilometriä pidempi.

Silloinkin, kun kimppaa käyttää saman kiinteistön haltijan vakituinen asuinkiinteistö ja vapaa-ajan kiinteistö, on pääsääntönä se, että kiinteistöjen on oltava lähikiinteistöjä. Vapaa-ajan kiinteistön jätehuolto ei voi säännönmukaisesti perustua jätteiden kuljettamiseen vakituiselle asuinkiinteistölle. Järjestely olisi jätelain vastainen. Lisäksi on otettava huomioon, että jos vakituisen asuinkiinteistön ja vapaa-ajan kiinteistön kimpat sallittaisiin esimerkiksi saman kunnan tai jäteyhtiön alueella, jouduttaisiin tilanteeseen, jossa ulkopaikkakuntalaiset olisivat eriarvoisessa asemassa, ja näin loukattaisiin Suomen perustuslain (731/1999) 6 §:ssä jokaiselle turvattua oikeutta yhdenvertaiseen kohteluun.

Poikkeuksellisesti vapaa-ajan kiinteistön jätteet voidaan kuitenkin kuljettaa vakituiselle asuinkiinteistölle, jos niiden välisellä matkalla ei ole kohtuullisesti saavutettavaa aluekeräyspistettä eli tämä palvelu ei ole välttämättä saavutettavissa. Aluekeräyspiste on kohtuullisesti saavutettavissa, jos se sijaitsee vapaa-ajan asunnon läheisyydessä tai vakituisen asunnon ja vapaa-ajan asunnon välisen matkan varrella siten, että siihen on korkeintaan muutaman kilometrin poikkeama. Saavutettavuuden arvioinnissa otetaan huomioon vakituisen asunnon sijainti vapaa-ajan asuntoon nähden siten, että vakituisen asunnon sijaitessa melko lähellä (noin kymmenen kilometrin päässä), on kohtuullinen poikkeama tätä lyhyempi ja vakituisen asunnon sijaitessa kaukana (useiden kymmenien kilometrien päässä), on kohtuullinen poikkeama tätä pidempi. Aluekeräyspisteen ei voida katsoa olevan kohtuullisesti saavutettavissa, jos aluekeräyspiste sijaitsee kauempana kuin vakituinen asunto.

Jos aluekeräyspiste ei ole kohtuullisesti saavutettavissa, eikä vapaa-ajan asunnon jätehuoltoa järjestetä kiinteistökohtaisella jäteastialla tai alueella sijaitsevan kimpan kautta, vapaa-ajan asunnon jätteet toimitetaan vakituisen asuinkiinteistön jäteastiaan. Jätehuoltojärjestelyn asianmukaisuuden seurannan vuoksi jätehuollon asiakasrekisterissä on tällöin vapaa-ajan kiinteistön haltijan laskutusosoitteena oltava se osoite, johon jätteet vapaa-ajan asunnolta kuljetetaan. Jos vakituinen asunto on asunto-osakeyhtiössä, on vapaa-ajan kiinteistön jätteiden kuljettamiselle vakituisen asunnon käyttämään jäteastiaan saatava asunto-osakeyhtiön lupa. Jos taas vakituinen asuinkiinteistö käyttää kimppa-astiaa, on vapaa-ajan asunnon jätteiden kuljettamiselle kimppa-astiaan oltava kimpan yhteys henkilön suostumus.

Kun kimppa perustetaan, kiinteistön haltijat sopivat tästä yhdessä. Tämän jälkeen kimpasta ilmoitetaan kirjallisesti kunnalliselle jäteyhtiölle, jotta jätehuollon asiakasrekisteriin saadaan riittävät ja oikeelliset tiedot kimpan perustamiseksi. Jotta jätehuollon asiakasrekisteri pysyy ajan tasalla, on myös kimpassa tapahtuvista muutoksista ilmoitettava määräyksen mukaan kunnalliselle jäteyhtiölle.

Kimpoilla on aina oltava nimettynä yhteyshenkilö, josta käytetään kunnallisen jäteyhtiön viestinnässä myös nimitystä kimppaisäntä tai kimppaemäntä. Yhteyshenkilön avulla varmistetaan, että jätehuoltoviranomaisella ja jäteyhtiöllä on tiedossa henkilö, joka on tietoinen kimppaan kuuluvista osakkaista. Koska kimpasta sovitaan kiinteistön haltijoiden kesken, ei siihen voida liittyä ilman, että liittymisestä on kimpan eli käytännössä yhteyshenkilön suostumus. Kimpan yhteyshenkilö huolehtii tarvittavasta kimpan osakkaiden tiedottamisesta, ja häneen voidaan olla yhteydessä asioissa, jotka liittyvät kimppaan sekä sen jäteastioihin ja keräyspaikkaan.

Yhteyshenkilö tilaa kimpalle kunnalliselta jäteyhtiöltä kimppa-astian tyhjentämisen ja jätteenkuljetuksen jätehuoltomääräysten mukaisille jätelajeille. Kunnallinen jäteyhtiö toimittaa kiinteistöille käsin siirrettävät 140–660 litran jäteastiat jätehuoltomääräysten 24 §:n mukaisesti. Kimpan osakkaiden on itse järjestettävä jäteastialle määräysten 30 §:n mukainen keräyspaikka.

Useimmiten kimppa-astiaa käytetään sekajätteen keräämiseen. Lisäksi kimpassa voidaan kerätä eri hyötyjätelajeja eli biojätettä, kartonki, metallia, lasi ja muovipakkauksia, jos kimpan keräyspaikka sijaitsee taajamassa, jossa keräys on järjestetty. Hyötyjätteiden keräys on mahdollista myös taajaman ulkopuolella, jos kimppa sijaitsee hyötyjätteiden keräysreitillä. Yhteinen jäteastia on käytännöllinen tapa esimerkiksi biojätteen erilliskeräykseen taajamien omakotitalojen, paritalojen tai pienten rivitalojen kesken, koska yksittäisellä kiinteistöllä biojätettä syntyy tyypillisesti vähän vaadittuun tyhjennysväliin nähden.

Kun kimppa-astia on järjestetty kiinteistöittäisesti kuljetettavalle, kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvalle jätteelle, on jätteet toimitettava kiinteistöltä kimppa-astiaan. Sekajätteen osalta määräyksessä on asetettu vähimmäistilavaraus kimppa-astialle. Vaatimuksella pyritään varmistamaan, että kimppa-astian tilavuus vastaa kiinteistöillä syntyvää jätemäärää, eikä yhteisen astian käyttö aiheuta epäasianmukaista jätteiden käsittelyä tai roskaantumista. Tilavaraus on asetettu kuitenkin sen verran alhaiseksi, ettei vaadita ylisuuria kapasiteetteja huomioiden eri talouksien tuottamat erisuuruiset jätemäärät. Asetetulla kapasiteetilla esimerkiksi yhtä 240 litran jäteastiaa, joka tyhjenetään neljän viikon välein, voi käyttää jopa neljä taloutta. Tyypillisesti kuitenkin jätettä syntyy huomattavasti tätä enemmän, jolloin kapasiteettiakin on oltava enemmän. Jos kimpan jäteastioiden kapasiteetti alittaa vaadittavan minimikapasiteetin, [jäteastioiden tyhjennysrytmiä tihennetään](#), jäteastiat vaihdetaan suurempiin tai kimpalle tuodaan lisäastioita kunnallisen jäteyhtiön toimesta. Kimpan yhteyshenkilölle tiedotetaan asiasta.

Jos kimppa-astia on järjestetty hyötyjätteiden keräystä varten, on astiatilavuutta oltava niin paljon, ettei hyötyjätteitä ohjaudu ylitäytön vuoksi sekajätteen joukkoon. Esimerkiksi biokimpassa yhtä viikon välein tyhjennettävää biojäteastiaa (240 l) voi käyttää maksimissaan noin kymmenen omakotitaloa, mutta jos kimpassa on pieniä talouksia, voi käyttäjiä olla enemmänkin.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi puuttua kimppa-astian käyttöön, mikäli käytöstä aiheutuu roskaantumista taikka haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jos esimerkiksi asetettu tilavuusvarauskaan ei riitä haittojen ehkäisemiselle, ympäristönsuojeluviranomainen voi velvoittaa astiakoon kasvattamiseen tai tiheämpään tyhjennysväliin.

Aluekeräyspisteet ovat jäteyhtiön ylläpitämiä yhdyskuntajätteen keräyspaikkoja. Kun kiinteistön haltija itse liittyy kunnan jätehuoltojärjestelmään aluekeräyspisteen kautta, kiinteistön haltija ilmoittaa käytettävästä aluekeräyspisteestä kunnalliselle jäteyhtiölle. Tiedon aluekeräyspisteistä saa liittymisen yhteydessä jäteyhtiöltä. Tavallisesti kiinteistön haltija käyttää lähintä aluekeräyspistettä, mutta myös muu asioinnin kannalta hyvin palveleva aluekeräyspiste on mahdollinen. Tieto käytettävästä pisteestä merkitään jätehuollon asiakasrekisteriin. Tieto on tarpeellinen, jotta kunkin aluekeräyspisteen kapasiteetti osataan mitoittaa oikein. Kiinteistön haltija voi kuitenkin käyttää pääasiallisen aluekeräyspisteen ohella myös muita aluekeräyspisteitä.

Kun kiinteistön haltija ei ole itse ilmoittanut liittymisestä, hänelle ilmoitetaan liittämisestä ja kerrotaan liittämisen perusteet sekä liittämisestä seuraavat velvoitteet. Aluekeräyspisteeseen liittäminen ei siis edellytä aina omaa ilmoitusta, vaan se voidaan tehdä jätehuoltoviranomaisen aloitteesta. Tällä tavoin nekin kiinteistön haltijat, jotka eivät oma-aloitteisesti ilmoita jätehuoltoon liittymisestä, tulevat kunnallisen jätehuoltojärjestelmän piiriin. Kiinteistön haltijat saavat kuitenkin aina tiedon asiasta.

Aluekeräyspisteen käyttöoikeus on ainoastaan jätetaksan mukaisen käyttömaksun maksaneilla asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöillä, koska näillä käyttömaksuilla katetaan aluekeräyspisteiden kulut. Käyttömaksu on asuntokohtainen. Pisteeseen voi tuoda ainoastaan asumisessa syntyvää jätettä, ei maataloudessa tai muussa yritystoiminnassa syntyvää jätettä. Näin ollen esimerkiksi maataloilla, joissa asuinrakennus on aluekeräyspisteen käyttäjä, on maataloudessa syntyvän jätteen keräys järjestettävä jollakin muulla tavalla, kuten kiinteistökohtaisen jäteastian kautta.

Jätteet tulee toimittaa aluekeräyspisteeseen kiinteistöltä riittävän usein, lähtökohtaisesti vähintään kahden viikon välein, jottei niistä aiheudu haittoja. Pienet poikkeamat tästä määräajasta voivat olla mahdollisia kiinteistön olosuhteet huomioon ottaen, mutta paljon tätä pidempiä määräaikoja ei jätteitä tule kiinteistöllä varastoida. Määräaika on annettu myös siksi, ettei liian suurista kertaeristä aiheudu aluekeräyspisteissä ylitäyttöä. Suositeltavaa on, että jätteet viedään aluekeräyspisteeseen viikoittain pienissä jätepusseissa ylitäytön ehkäisemiseksi.

~~Putkikeräysjärjestelmä ja muut vastaavat korttelikohtaiset järjestelmät~~ Asuntoaluekohtainen jätteenkeräysjärjestelmä

~~Putkikeräysjärjestelmiä ja muita vastaavia korttelikohtaisia järjestelmiä (esim. korttelikohtaista syväkeräystä) voidaan mahdollisesti järjestää erityisesti uusille asuin- ja työpaikka-alueille. Asuntoaluekohtaisia jätteenkeräysjärjestelmiä eli keskitettyjä jätteenkeräysjärjestelmiä voidaan järjestää uusille asuinalueille.~~ Näissä järjestelmissä käytetään korttelikohtaisia tai usean korttelin yhteisiä vastaanottoaikoja yhdyskuntajätteen keräykseen. Järjestelmillä pyritään ympäristöhaittojen minimointiin ja jätehuollon tehokkaaseen toteuttamiseen.

~~Korttelikohtaiset järjestelmät~~ Asuntoaluekohtaiset jätteenkeräysjärjestelmät voidaan tulkitä kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen muodoksi, jossa liittymisvelvoite hoidetaan liittymällä järjestelmän käyttäjäksi. Jotta järjestelmä on toimiva, kaikkien alueen kiinteistöjen on liitettävä nimenomaan alueella olevan järjestelmän käyttäjiksi. Jos tällaista velvoitetta ei olisi ja samalle alueelle järjestettäisiin myös kiinteistökohtaisia jäteasutuksia, ei saavutettaisi niitä tehokkuus- ja ympäristöhyötyjä, joita keskitetyillä ratkaisulla tavoitellaan. Uusilla alueilla velvoite liittyä keskitettyyn jätteenkeräysjärjestelmään annetaan tyypillisesti myös tontinluovutussopimusten ehdoissa.

12 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai aluekeräyspisteisiin soveltumattomien jätteiden kuljettaminen

Kaikkia jätteitä ei voida kuljettaa pakkaavilla jäteautoilla toteutettavassa kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa tai vastaanottaa eko- tai aluekeräyspisteissä. Tällaisia kokonsa, määränsä tai muun vastaavan ominaisuuden vuoksi tavanomaiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomia jätteitä ovat esimerkiksi käytöstä poistetut huonekalut ja muut suurikokoiset esineet sekä puutarha- ja remonttijätteet. Jätteen haltija vastaa tällaisten jätteiden kuljettamisesta itse taikka tilaamalla kunnallisen jäteyhtiön tai jätehuoltorekisteriin merkityn kuljettajan mahdollisesti tarjoaman erillisen noutopalvelun. Kunnallisen jäteyhtiön tarjoamalle noutopalvelulle on taksassa oma maksu. Kunnallisen jäteyhtiön lisäksi muutkin tahot voivat tarjota kuljetuspalveluita itse määrittelemällään hinnalla. Kun kuljetus on ammattimaista, on kuljettajan oltava hyväksytty jätehuoltorekisteriin. Jos kuljetus ei ole ammattimaista (esim. tuttavan tarjoama kuljetusapu), ei jätehuoltorekisteriin merkitsemistä tarvita.

Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomia jätteitä ei saa laittaa kiinteistökohtaiseen jäteastiaan, kimppa-astiaan tai aluekeräyspisteeseen, eikä niitä voi viedä myöskään ekopisteeseen. Työturvallisuuden ja jätteiden keräyksen toimivuuden vuoksi jätteenkuljettaja voi kieltäytyä sellaisen jäteastian tyhjentämisestä, johon on sijoitettu tällaista jätettä. Jos kuljettaja ei voi tyhjentää jäteastiaa, on kiinteistön haltijan itse huolehdittava jäteastian tyhjentämisestä, jätteenkuljetuksen tilaamisesta ja jätteiden kuljettamisesta sellaisin välinein, jotka mahdollistavat turvallisen ja haittoja aiheuttamattoman kuljetuksen.

13 § Jätteiden vastaanottoaikat

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätteet on toimitettava kunnallisen jäteyhtiön osoittamiin paikkoihin. Velvoite on asetettu, jotta jätteet ohjautuvat asianmukaisesti niille tarkoitettuun käsitteilyyn.

Vastaanottoaikoja jätteille, joita ei kuljeteta kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa tai vastaanoteta aluekeräyspisteissä, ovat kunnallisen jäteyhtiön järjestämät paikat, kuten jätekeskus ja lajitteluasemat. Kuopion jätekeskuksella ja paikallisilla lajitteluasemilla vastaanotetaan vaarallisia jätteitä sekä isokokoisia jäte-esineitä ja muita jäte-eriä, joita ei kuljeteta kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa (esim. rakennus- ja remontointijätteitä). Lajitteluasemilta jätteet ohjautuvat asianmukaiseen jatkokäsittelyyn. Kunnallisen jäteyhtiön lisäksi kunnat ylläpitävät vastaanottoaikoja puutarhajätteille.

Tuottajavastuunalaiset jätteet toimitetaan tuottajien järjestämiin vastaanottoaikkoihin tai kunnallisen jäteyhtiön järjestämiin täydentäviin vastaanottoaikkoihin, joista jätteet toimitetaan tuottajan järjestämään jätehuoltoon. Tuottajavastuunalaisia jätteitä ovat esimerkiksi sähkö- ja elektroniikkaromu sekä akut ja paristot. Myös pakkaukset kuuluvat tuottajavastuulle, ja siltä osin kuin niitä ei kerätä kiinteistöittäisesti, ne toimitetaan tuottajan tai kunnallisen jäteyhtiön järjestämiin ekopisteisiin.

Kunnallisen jäteyhtiön on pidettävä yllä ajantasaista listaa järjestämistään vastaanottoaikoista. Lista kunnallisen jäteyhtiön osoittamista vastaanottoaikoista on saatavana kunnallisen jäteyhtiön internet-sivuilla. Lisäksi internet-sivustolla www.kierratys.info on saatavissa tietoa sekä kunnallisen jäteyhtiön että tuottajien järjestämistä keräyspisteistä. Näin asiakas saa kätevästi tiedon siitä, mikä on kunkin jätelajin oikea vastaanottoaika. Aluekeräyspisteistä ei ole kaikkien saatavilla olevaa listausta pisteiden väärinkäytösten estämiseksi. Aluekeräyspisteeseen liittyvät asiakkaat saavat tiedon pisteiden sijainnista jätehuoltoviranomaiselta tai kunnalliselta jäteyhtiöltä.

Jätteiden toimittaminen yleisille vastaanotto- ja käsittelypaikoille on määräyksessä sallittu vain paikan pitäjän antamien ohjeiden mukaisesti ja ilmoitettuina aukioloaikoina. Muina aikoina jätteitä ei voida tuoda, jottei niistä aiheudu roskaantumista tai muuta haittaa. Erilaatuiset jätteet on sijoitettava niille osoitettuihin paikkoihin, jotta jatkokäsittelystä voidaan vaivattomasti huolehtia.

Vastaanotto- ja käsittelypaikkaan saa toimittaa ainoastaan sellaista jätettä, joka on vastaanotto tai -käsittelypaikan vastaanottoehtojen mukaista tai joille on varattu vastaanottopaikassa oma jäteastia. Vastaanotto- tai käsittelypaikka voi kieltäytyä vastaanottamasta sinne soveltumatonta jätettä, sillä vastaanottopaikkaan soveltumattoman jätteen kuljetuksen ja käsittelyn järjestäminen voi aiheuttaa merkittäviä ylimääräisiä kustannuksia ja haittoja vastaanottopaikan toiminnalle.

3 Luku Jätteiden kerääminen kiinteistöllä

14 § Erikseen kerättävät hyötyjätteet ja niiden lajitteluvälitteet

Määräyksessä on asetettu yleinen hyötyjätteiden lajitteluvollisuus, joka koskee kaikkia siltä osin kuin eri jätelajeille on järjestetty erilliskeräystä kiinteistöittäisesti tai ekopisteissä. Lajittelu- ja erilliskeräysveloitteet edistävät jätelain mukaisen etusijajärjestyksen toteutumista ja jäteasetuksen mukaisen kierrätystavoitteen täyttymistä. Tavoitteena on 50 %:n kierrätysaste yhdyskuntajätteelle. [Tulevaisuudessa tavoite on vielä tätäkin korkeampi](#). Jätteet tulee lajitella ja toimittaa etusijajärjestyksen mukaisesti hyötykäyttöön, jotta säästetään luonnonvaroja ja vähennetään jätteistä aiheutuvia haittoja.

Jotta hyötyjätteet saadaan kierrätettyä, on lajittelussa noudatettava lajitteluohjeita. Pakkausjätteiden osalta noudatetaan tuottajien lajitteluohjeita, jotka löytyvät Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n internet-sivuilta www.rinkiin.fi. Kunnallisen jäteyhtiön, Jätekuon, lajitteluohjeet ovat näiden ohjeiden kanssa yhtenäiset. Kartongin, lasin ja muovin keräykseen ei saa laittaa muita kuin pakkauksia, jotta varmistetaan jätelajin soveltuvuus tuottajan järjestämään kierrätykseen. Metallin osalta keräykseen otetaan vastaan sekä metallipakkaukset että muu asumisessa syntyvä pienmetalli. Jos kuitenkin lajitteluohjeet muuttuvat, noudatetaan uusia ohjeita.

Määräyksissä on säädetty, että hyötyjätteet kerätään kyseiselle jätelajille tarkoitettuun kiinteistökohtaiseen jäteastiaan, jos kiinteistö kuuluu kyseisen jätelajin osalta kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin. Mikäli hyötyjätteitä ei kerätä kiinteistöittäisesti, on hyötyjätteet toimitettava kunnallisen jäteyhtiön tai tuottajayhteisöjen tätä tarkoitusta varten perustamiin ekopisteisiin siltä osin kuin eri hyötyjätelajeja pisteessä vastaanotetaan. Paperia, kartonki

[pakkauksia](#), lasi

[pakkaksia](#) ja metallia kerätään kattavasti eri ekopisteissä. Muovi

[pakkausten](#) keräyspisteitä on sen sijaan vähemmän, ~~sillä muovin erilliskeräys on vasta alkamassa maanlaajuisesti vuoden 2016 alussa~~. Jos muovi

[pakkausten](#) keräyspistettä ei alueella ole, tai muovi ei sovellu keräykseen, se laitetaan sekajäteastiaan energiahyötykäyttöön toimitettavaksi. [Muovi kuuluu sekajätteeseen mm. silloin, jos kyseessä ei ole pakkaus tai muovi on liikaista. Sekajätteeseen kuuluu myös likaantunut paperi sekä kartonkituotteet ja likaiset kartonkipakkaukset.](#)

Säännöksessä on tarkennettu sitä, ettei kiinteistöllä erilliskerättyä hyötyjätettä saa luovuttaa kunnallisen jäteyhtiön tai tuottajan keräyksen lisäksi muille toimijoille tai muuhun paikkaan eivätkä muut toimijat saa ottaa sitä vastaan kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluilta kiinteistöiltä. Jo jätelain mukaisesti nämä jätteistä vastuussa oleva tahot ovat myös niitä, joilla on oikeus jätehuollon järjestämiseen, jotta jätehuoltojärjestelmä kokonaisuudessaan toimii. Tuottajan järjestämällä keräyksellä tarkoitetaan myös sellaista keräystä, jossa jätehuoltoyritys tai muu toimija toimii yhteistoiminnassa tuottajan kanssa tuottajan lukuun.

Hyötyjätteistä merkittävä osa on pakkauksia. Pakkausjätteet kuuluvat jätelain 46 ja 48 §:n mukaisesti tuottajien jätehuollon järjestämistä vastuulle. Tuottajilla on ensisijainen oikeus pakkajätteiden kiinteistöittäiseen keräykseen, mutta toistaiseksi tuottajat eivät kiinteistöittäistä keräystä järjestä. Jätelain 35.1 §:n mukaisesti kunta voi tässä tapauksessa huolehtia erilliskerätyn pakkajätteen kiinteistöittäisen kuljetuksen järjestämisestä, mistä jätehuoltoviranomainen on tehnyt päätöksen vuonna 2012. Keräys on tehtävä yhteistoiminnassa tuottajien kanssa ja kerätyt pakkaukset on toimitettava tuottajalle. Kunnallinen jäteyhtiö hoitaa sekä näiden jätehuoltomääräysten edellyttämän että vapaaehtoisen kiinteistöittäisen keräyksen ja kuljetuksen määräysten 15 ja 16 §:n mukaisesti. Kunnallisen täydentävän keräyksen avulla erilliskeräysmahdollisuudet pysyvät yhdenmukaisina ja kattavina.

Mikäli erilliskerättyä pakkajätettä ei kuljeteta kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, voi kiinteistön haltija itse tilata sille vapaaehtoisesti jätteenkuljetuksen ja luovuttaa jätteen jätteenkuljetusyritykselle kuljettavaksi tuottajan järjestämään vastaanottoaikaan. Näin ollen niissä tapauksissa, joissa kiinteistöä ei ole velvoitettu erilliskeräykseen, eikä sille ole tarjottu myöskään vapaaehtoista keräystä kunnallisen jäteyhtiön toimesta, kiinteistön haltija voi halutessaan järjestää keräystä pakkajätteille haluamansa jätteenkuljetusyrittäjän kautta.

15 § Asumisessa syntyvien hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteet

Taajamissa asumisessa syntyvät hyötyjätteet on lajiteltava ja erilliskerättävä omiin kiinteistökohtaisiin jäteastioihin silloin, kun kiinteistöllä on määräysten mukainen vähimmäismäärä asuntoja. Biojäte ja kartonki on erilliskerättävä kiinteistöiltä, joilla on vähintään viisi asuinhuoneistoa. Näitä hyötyjätteitä syntyy kiinteistöillä tyypillisesti niin paljon, että niiden kerääminen em. asuinhuoneistolta on perusteltua. Lasi- ja metallipakkauksille erilliskeräysvelvoite on asetettu korkeammalle, vähintään 20 10 asuinhuoneiston kiinteistöille, sillä niiden kertymä on pienempi. Myös muovipakkauksille, jota on aikaisemmin kerätty huomattavasti muita hyötyjätteitä pienemmässä mittakaavassa, on asetettu erilliskeräysvelvoite vähintään 10 asuinhuoneistoin kiinteistöille. Biojätteen, kartonkipakkausten, muovipakkausten, lasipakkausten ja metallin erilliskeräysvelvoitteet koskevat yli vähintään 300 asukkaan taajamissa sijaitsevia kiinteistöjä. Tätä pienemmissä taajamissa on vain yksittäisiä keräyskohteita, eikä kiinteistöittäistä kuljetusta ole ympäristö- ja kustannussyistä järkevää tällöin järjestää lukuun ottamatta tilanteita, joissa taajama sijaitsee joka tapauksessa keräysreitillä varrella.

~~Muovin erilliskeräysvelvoite on asetettu kiinteistöille, joilla on vähintään 40 asuinhuoneistoa. Kotitalouksien muovipakkausten kiinteistöittäiseen keräykseen ei ole vielä velvoitettu millään alueella Suomessa. Kokemuksia on ainoastaan vähäisessä määrin vapaaehtoisesta keräyksestä. Tämän vuoksi keräys on perusteltua aloittaa rajatulla kiinteistömäärällä suurimmissa taajamissa. Erilliskeräysvelvoite on asetettu vain kaikkein eniten jätettä tuottaville kiinteistöille, joilla jokin sekajäteastia voidaan korvata muovipakkausten keräämiseen tarkoitetulla jäteastialla. Tällä tavalla keräys on helposti aloitettavissa ja keräystä voidaan pienin toimenpitein myös muuttaa, jos siinä tulee ongelmia. Uusien hyötyjätelajien erilliskeräysvelvoitteita on perusteltua laajentaa vähitellen kokemusten karttuessa.~~

Hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteita koskien on asetettu **siirtymäaikoja** siirtymäaika määräysten 51 §:ssä. Hyötyjätteiden erilliskeräys on otettava kiinteistöille näiden siirtymäaikojen puitteissa. Mikäli velvoitetta ei jätehuoltoviranomaisen kehotuksen myötäkään hoideta, velvoittaa ympäristönsuojeluviranomainen keräyksen järjestämiseen tarvittavia hallintopakkokeinoja käyttäen.

Keräyspaperi kuuluu tuottajavastuun piiriin ja sen keräyksestä on säädetty erikseen jätelaissa. Jätelain 49 §:n mukaisesti tuottajan on järjestettävä paperin kuljetus maksutta kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottoaikaan, jos kiinteistö sijaitsee muulla kuin pientalo- tai haja-asutusalueella. Jätelain 50 §:n mukaan kiinteistön haltijan on järjestettävä keräyspaperin keräystä varten tarvittavat tilat kiinteistöille. Velvol-

lisuus ei kuitenkaan koske pientaloja tai muita vastaavia kiinteistöjä eikä haja-asutusalueella sijaitsevia kiinteistöjä. Käytännössä siis taajamien asunto-osakeyhtiöt ovat paperin kiinteistöittaisen keräyksen piirissä. Muutoin paperinkeräys on järjestetty alueellisissa paperinkeräyspisteissä.

Hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteilla varmistetaan, että hyötyjätteet kerätään kiinteistöiltä, joilla kertymä on keskimäärin riittävä. **Korttelikohtaisia Asuntoaluekohtaisia** jätteenkeräysjärjestelmiä käyttäviltä kiinteistöiltä hyötyjätteet kerätään yhteisessä keräyspaikassa, ja erilliskeräys on oltava, jos yhtä keräyspaikkaa käyttävien asuinhuoneistojen yhteenlaskettu määrä ylittää säädetyn määrän. Kun hyötyjätteen keräys on kiinteistön läheisyydessä, on sen toimittaminen keräykseen asiakkaan kannalta helpompaa kuin kiinteistöillä, joilla hyötyjätteen keräystä ei ole. Erilliskeräysvelvoitteita asettamalla pyritään saamaan kyseiset jättejakeet kerättyä mahdollisimman kattavasti siten, että ne saadaan etusijajärjestyksen mukaisesti toimitettua materiaalina hyödynnettäväksi. Lisäksi on otettava huomioon, että sekajätteen joukossa biojäte, lasi ja metalli haittaavat polttoprosessia. Nämä jätelajit tulisi saada tämänkin vuoksi kerättyä mahdollisimman kattavasti erikseen.

Biojätteen erilliskeräysvelvoite ei koske niitä asuinkiinteistöjä, joilla syntyvä biojäte kompostoidaan kyseisellä kiinteistöllä. Niillä kiinteistöillä, joita biojätteen erilliskeräysvelvoite ei koske, on biojäte suositeltavaakin kompostoida, jos ei haluta liittyä erilliskeräyksen piiriin vapaaehtoisesti.

Kunnallinen jäteyhtiö järjestää biojätteen, kartonkipakkausten, muovipakkausten, lasipakkausten ja metallin keräyksen vähintään 300 asukkaan taajamissa eli näillä alueilla järjestetään näiden hyötyjätteiden kiinteistöittäinen kuljetus. Kiinteistöittäiseen keräykseen ja kuljetukseen voi liittyä myös muualla keräysreittien varrella eli käytännössä taajamien välisillä tieyhteyksillä. Kiinteistöittäisen kuljetuksen alueella hyötyjätteiden keräyspalvelu tilataan aina kunnalliselta jäteyhtiöltä. Nekin kiinteistöt, joita hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoite ei koske, voivat siis ottaa vapaaehtoisesti hyötyjätteiden keräyksen kunnalliselta jäteyhtiöltä. Haja-asutusalueen sellaisille kiinteistöille, jotka eivät sijaitse keräysreittien varrella, kiinteistöittäistä keräystä ja kuljetusta ei tarjota, koska keräys on taloudellisesti järkevää ja ympäristövaikutuksiltaan perusteltua vain riittävän tiheästi asutuilla alueilla eli taajamissa sekä muualla keräysreittien varrella. Näillä kiinteistöillä biojäte on suositeltavaa kompostoida ja muut hyötyjätteet toimitetaan ekopisteisiin.

~~Muovin osalta kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään vähintään 10 000 asukkaan taajamissa. Näissä taajamissa sijaitsevat kiinteistöt, joita erilliskeräysvelvoite ei koske, voivat liittyä vapaaehtoisesti erilliskeräyksen piiriin. Koska muovipakkausten erilliskeräys on uutta, kunnallinen jäteyhtiö tarjoaa sitä vain suurimmissa taajamissa, joissa on riittävästi suuria keräyskohteita.~~

16 § Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevilla kiinteistöillä syntyvien hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteet

Määräyksissä on asetettu erilliskeräysvelvoitteet myös muille kuin asuinkiinteistöille siltä osin kuin erilliskeräysvelvoitteita voidaan antaa. Erilliskeräysvelvoitteet koskevat kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirissä olevia kiinteistöjä, kuten **valtion ja** kuntien virastoja, **kunnallisia** sairaaloita ja terveysasemia, kouluja ja päiväkoteja. Velvoitteita sovelletaan myös asuntoloihin ja **muuhun vastaavaan asumiseen** sellaisissa tilanteissa, joissa asuinhuoneistojen määrä alittaa 15 §:ssä asetetun lukumäärän, mutta asukkaita on niin paljon, että jätteitä kuitenkin syntyy 16 §:ssä säädettyjä määriä.

Erilliskeräysvelvoitteet on asetettu em. kiinteistöille kertymän mukaisesti (l/viikko), jotta erilliskeräys järjestetään aina, kun jätelajia syntyy niin paljon, että kertymä on jäteastioiden vaaditut tyhjennysvälit huomioon ottaen riittävä. Näin erilliskeräys on logistisesti ja ympäristön kannalta järkevää. Samoin kuin asuinkiinteistöt, myös muut kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat kiinteistöt voivat ottaa riittävän suurissa taajamissa ja muualla hyötyjätteiden keräysreiteillä vapaaehtoisen erilliskeräyksen.

Vaikka jätehuoltomääräysten mukaiset erilliskeräysvelvoitteet eivät koske elinkeinonharjoittajia ja muita kunnan jätehuollon järjestämistä vastuulle kuulumattomia toimijoita, on huomattava, että jäteasetuksessa vaaditaan, että teollisuus-, palvelu- ja muun elinkeinotoiminnan harjoittajan on jätelaissa säädetyin edellytyksin järjestettävä vastuulleen kuuluvan paperi-, kartonki-, lasi-, metalli-, muovi- ja biojätteen erilliskeräys ja kierrätys. Elinkeinoharjoittajien Jätteen tuottajien on noudatettava jäteasetuksen mukaisia velvoitteita.

17 § Muut erikseen kerättävät jätteet

Tuottajavastuun alaiset jätteet

Jätehuoltomääräysten 16 §:n mukaisten hyötyjätteiden lisäksi tuottajavastuunalaiset jätteet on kerättävä erikseen ja toimitettava tuottajan järjestämään vastaanottopaikkaan. Tuottajavastuunalaisia jätteitä ovat esimerkiksi paristot ja akut, sähkö- ja elektroniikkaromu ja ajoneuvojen renkaat. Kun ne toimitetaan tuottajien vastaanottoon, ne saadaan asianmukaiseen jatkokäsittelyyn. Pantilliset juomapakkaukset on toimitettava näitä varten järjestettyihin palautuspisteisiin, josta ne saadaan toimitettua uusio- tai materiaalihyötykäyttöön.

Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet

Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet on kerättävä erikseen ja toimitettava käsiteltäväksi jätehuoltomääräysten luvussa 10 annettujen määräysten mukaisesti, sillä nämä jätteet voivat aiheuttaa terveys- ja ympäristöhaittoja, jos ne laitetaan sekajätteen joukkoon.

Puutarhajätteet, risut, oksat ja käsittelemätön puujäte

Puutarhajäte, risut ja oksat sekä käsittelemätön puujäte, joita ei käsitellä omatoimisesti kiinteistöllä jätehuoltomääräysten mukaisesti, on toimitettava säännöksen mukaisesti kunnan tai kunnallisen jäteyhtiön osoittamaan vastaanottopaikkaan. Osa puutarhajätteiden sekä risujen ja oksien vastaanottopaikoista on kuntien ylläpitämiä, osin niitä ylläpitää kunnallinen jäteyhtiö. Jätteiden sallitusta omatoimisesta käsittelystä, kuten puhtaan puun polttamisesta kiinteistön tulisijoissa ja puutarhajätteen kompostoinnista, on säännökset jätehuoltomääräysten 20 ja 21 §:ssä.

Rakentamis- ja purkujätteet

Rakentamis- ja purkutoiminnassa syntyy merkittäviä määriä jätteitä. Etusijajärjestyksen mukaisesti mahdollisimman suuri osa rakennustyömailla erotettavissa olevista käyttökelpoisista esineistä ja aineista on pyrittävä käyttämään uudelleen. Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirin kuuluvissa toiminnoissa, mukaan lukien asumisessa, syntyvä rakennus- ja purkujäte lajitellaan jäteasetuksen mukaisesti. Jäteasetuksen vaatimukset koskevat myös elinkeinotoimintaa.

Jotta mahdollisimman suuri osa rakennus- ja purkujätteistä päätyisi kierrätettäväksi, tulee rakennustyömaalla lajitella ja kerätä erikseen jäteasetuksen mukaisesti ainakin seuraavat jätelajit:

- betoni-, tiili-, kivennäislaatta- ja keramiikkajätteet
- kipsipohjaiset jätteet
- kyllästämättömät puujätteet
- metallijätteet
- lasijätteet
- muovijätteet
- paperi- ja kartonkijätteet
- maa- ja kiviainesjätteet

Rakennustöiden yhteydessä voi syntyä vaarallisiin jätteisiin kuuluva asbestijätettä, joka on kerättävä aina erikseen ja kuljetettava sille erikseen määrättyihin paikkoihin tiiviissä astioissa.

Mikäli kiinteistön haltija itse huolehtii rakennus- ja purkujätteiden jätehuollosta, syntyvä jäte käsitellään kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä ja lajitellut rakennus- ja purkujätteet toimitetaan kunnallisen jäteyhtiön osoittamaan vastaanottopaikkaan, koska tällöin kyseessä on yhdyskuntajäte.

18 § Sekajäte

Vaikka jätteet lajitellaan huolellisesti, syntyy kiinteistöillä aina myös sellaista jätettä, jolle ei ole järjestetty erilliskeräystä kiinteistöittäisesti tai keräyspisteissä. Kaikilla kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvilla kiinteistöillä onkin oltava sekajätteelle kiinteistökohtainen jäteastia tai kimppa-astia. Aluekeräyspisteen käyttäjien on toimitettava sekajäte aluekeräyspisteeseen. Muihin pisteisiin sekajätettä ei voi toimittaa.

Sekajäte ohjautuu energiahyötykäyttöön. ~~Vuonna 2016 sekajätettä aletaan polttaa~~ Sekajäte poltetaan Riikinvoiman ekovoimalaitoksessa, jossa tuotetaan sähköä ja lämpöä. Tämän vuoksi sekajätteen joukkoon ei saa laittaa energiahyödyntämiseen soveltumattomia jätteitä. Esimerkiksi sekajätteen joukossa oleva metalli kasvattaa tuhkamäärää ja sen metallipitoisuutta, kuluttaa laitteistoa sekä lisää tukosriskiä polttoaineen käsittelyssä. Lasi ja keramiikka kasvattavat nekin tuhkamäärää ja lisäävät laitteiston kulumista. PVC-muovi (muovilaadun tunnistaa merkinnästä 03) ei sovellu energiana hyödynnettäväksi, sillä sen sisältämä kloori tuottaa palaessaan myrkyllisiä klooriyhdisteitä. PVC-muovia on tyypillisesti esimerkiksi sadevaatteissa, vahakankaissa, suihkuverhoissa, toimistomapeissa ja muovitaskuissa, uimarenkaissa ja muissa puhallettavissa leluissa sekä muovimatoissa ja muoviputkissa.

Säännöksessä on mahdollistettu poikkeaminen siltä osin, kun kyseessä ovat yksittäiset pienet palamattomat jätteet, joille ei ole järjestetty erilliskeräystä kiinteistöittäisesti tai ekopisteissä. Sekajäteastiaan saa siis laittaa yksittäisiä lasi- ja posliiniastioiden sirpaleita ja yksittäisiä pieniä PVC-muovisia esineitä, sillä olisi kohutuonta vaatia toimittamaan tällaisia pieniä erä erikseen jätekeskukselle tai lajitteluasemalle. Suuremmat erät (esim. rikkoutuneet ikkunat tai usean PVC-tuotteen erät) on kuitenkin toimitettava lajitteluasemalle, koska poltossa ne aiheuttavat haittaa. Lasipakkauksia (lasipurkkeja ja -pulloja) ja metallia ei sekajäteastiaan saa laittaa edes pieniä määriä, koska ne voi toimittaa vaivattomasti joko kiinteistöillä olevaan erilliskeräykseen tai ekopisteeseen. On huomattava, että vaarallisia jätteitä ei saa missään tapauksessa laittaa sekajäteastiaan.

19 § Energijäte

Energijätettä ei ole kunnallisen jäteyhtiön toimesta erikseen kerätty, mutta osin kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä on voinut olla epäselvyyttä erikseen kerättävistä jättejakeista. Määräyksissä kielletään yksiselitteisesti energijätteen keräys koskien kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia kiinteistöjä siltä osin kuin kyseessä on yhdyskuntajäte.

Etusijajärjestyksen mukaisesti jätteet tulee energiahyödyntämisen sijasta käyttää hyödyksi materiaalina, kun tämä on kokonaisuuden kannalta järkevää. Mikäli energijätettä on kerätty, on energijakeeseen aikaisemmin laitettut hyötyjättejakeet kerättävä erikseen näiden jätehuoltomääräysten 15 ja 16 §:n mukaisesti. Näin se saadaan etusijajärjestyksen mukaisesti materiaalihyötykäyttöön. Energijakeeseen aiemmin lajiteltu kierrätyskelvoton jäte on sen sijaan laitettava sekajäteastiaan, josta se toimitetaan energiahyötykäyttöön. Päällekkäistä energijätteen ja energiaksi toimitettavan sekajätteen keräystä ei ole sen aiheuttamien ylimääräisten ympäristövaikutusten ja kustannusten vuoksi järkevää tehdä.

4 Luku Omatoiminen käsittely ja hyödyntäminen

20 § Kompostointi

Biohajoavat elintarvike- ja puutarhajätteet on suositeltavaa kompostoida kiinteistöllä. Kompostoinnilla biojätteet saadaan hyödynnettyä kiinteistöllä. Jätehuoltomääräyksissä mahdollistetaan biojätteen kompostointi, kun se tehdään säännöksen mukaisesti siten, ettei haittoja aiheudu. Kompostointiin ei kiinteistöillä veloiteta, sillä väärin hoidettuna kompostoinnista voi olla enemmän haittaa kuin hyötyä. **Kompostiin Kompostoriin** saa laittaa vain maatuvaan jätettä, koska vain tällainen jäte voidaan kompostoimalla käsitellä haittattomaksi.

Elintarvikejätteiden kompostointia varten on määräyksen mukaan oltava suljettu kompostori eli siinä on oltava pohjalevy tai -verkko sekä kansi. Pohjalevy tai -verkko estää haittaeläinten, kuten jyrksijöiden, pääsyn kompostoriin. Kansi ehkäisee mahdollisia kompostoinnin hajuhaittoja, suojaa **kompostia kompostoria** haittaeläimiltä ja estää sadevesien hallitsemattoman pääsyn kompostoriin. Kompostorin tulee olla ilmastoitu, mutta ilmastointiaukkojen koon ei tule olla yli 7 mm, jotta kompostoriin ei pääse haittaeläimiä. Jos kompostointia tehdään myös talviaikaan, on kompostorin oltava lämpöeristetty. Näin kompostoituminen pysyy käynnissä mahdollisimman pitkälle talveen ilman, että **komposti kompostori** jäätyy. Elintarvikejätteiden kompostointi ei ole kompostorille asetettujen vaatimusten vuoksi sallittua esimerkiksi aumassa, kompostointikehikossa tai avolantalassa.

Jätehuoltomääräysten mukaisesti kompostorin tulee olla tarkoitukseen sopiva. Tämä tarkoittaa muun ohella sitä, että kompostorin tulee olla valmistettu sellaisista aineista, joista ei ole haittaa ympäristölle. Kiinteistöillä on edelleen käytössä kylmälaitteista tehtyjä kompostoreita, jotka eivät ole jätehuoltomääräysten mukaisia. Alkuperäisestä käytöstä poistetut sähkö- ja elektroniikkalaitteet määritellään sähkö- ja elektroniikkaromuksi (kts. valtioneuvoston asetus sähkö- ja elektroniikkaromusta **852/2004 519/2014**). Sähkö- ja elektroniikkaromua pidetään lähtökohtaisesti vaarallisena jätteenä. Vanhojen kylmälaitteiden kylmä- eli jäähdytysaineena on niiden rakenteissa käytetty CFC-yhdisteitä (freoneja), jotka ovat otsonikerrokselle vaarallisia. CFC-yhdisteet korvanneet jäähdytysaineet eivät nekään ole ympäristölle vaarattomia. Kylmälaitteesta tehdyn kompostorin rakenteisiin sisältyy ympäristölle vaarallisia ja haitallisia aineita. Vaikka kylmäaineita olisi otettu talteen, niitä on myös eristeissä, joista ne voivat päästä ympäristöön. Kylmälaitteista tehdyt kompostorit voivat näin ollen aiheuttaa ympäristöhaittoja.

Jotta kyseessä olisi asianmukainen kompostointi, elintarvikejätteen tulee olla selvästi maatunutta ennen kuin se poistetaan kompostorista. Mikäli käytössä on sisäkompostori, jossa kompostointiaika on lyhyt, eivät elintarvikejätteet tavallisesti ehdi maatua riittävästi tässä kompostorissa, vaan tyypillisesti tarvitaan vielä toinen suljettu kompostori kompostimassan jälkikompostointia varten.

Kompostori voi olla myös kahden tai useamman (korkeintaan viiden) lähikiinteistön yhteinen. Yhteinen kompostori voi toimia erityisesti pienillä talouksilla paremmin kuin oma kompostori. Kompostorissa on kuitenkin oltava riittävästi tilavuutta yhtä taloutta kohti. 1–5 henkilölle riittää tyypillisesti 100–250 litran kompostori, ja 6–10 henkilölle riittää tavallisesti 250–400 litran kompostori. **Riittävä tilavuus on otettava huomioon myös silloin, jos biojätteet kompostoidaan taloyhtiössä erilliskeräyksen sijaan.**

Kompostin Kompostorin sijoittamisessa on huomioitava se, ettei siitä saa aiheutua ympäristöhaittaa tai haittaa naapureille. Muun kuin pelkän puutarhajätteen **kompostin kompostorin** on oltava riittävän suojaetäisyyden päässä talousvesikaivosta ja vesialueesta, jottei veden pilaantumista pääse tapahtumaan. Kompostori voidaan kuitenkin aina sijoittaa rakennuslupakuviin merkittyyn jätehuollolle varattuun tilaan, johon myös jäteastiat on sijoitettu.

Elintarvikejätteen kompostoinnista asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöillä on tehtävä kirjallinen ilmoitus jäteyhtiölle. Kirjallinen ilmoitus on tehtävä silloinkin, jos kompostointia muutetaan eli siirrytään käyttämään esimerkiksi rakenteeltaan erilaista kompostoria. Ilmoitus voidaan tehdä myös sähköisellä lomakkeella. **Ilmoitus on voimassa kymmenen vuotta, minkä jälkeen kunnalliselle jäteyhtiölle on tehtävä uusi kompostointi-ilmoitus.** Kompostointi-ilmoituksen määräaika on asetettu, jotta rekisteritiedot pysyvät ajan tasalla. Kompostoinnista tapahtuneista muutoksista ei välttämättä muutoin ilmoiteta. Jotta kompostointi voidaan ottaa huomioon kiinteistön jätehuoltopalveluissa ja jätemaksuissa, on kompostointi-ilmoituksen oltava voimassa. **Kunnallinen jäteyhtiö tiedottaa niitä asiakkaita, joiden ilmoituksen voimassaoloaika on umpeutumassa. Näin asiakkaat ovat tietoisia siitä, milloin ilmoitus on tehtävä uudelleen.**

Kompostointi-ilmoituksen on sisällettävä tiedot kompostorin rakenteesta, sijainnista ja käytöstä, jotta voidaan varmistua siitä, että kompostointi on järjestetty kiinteistöllä määräysten mukaisesti. Tarpeen mukaan ilmoituksen tekijää voidaan ohjeistaa korjausten tekemiseen. Ilmoituksen perusteella tieto kompostoinnista viedään jätehuollon asiakasrekisteriin ja se on käytettävissä sekä valvontaa, neuvontaa että raportointia varten. Lisäksi kompostointi-ilmoituksen mukainen kompostointi on mahdollista ottaa huomioon vakituisten asuinkiinteistöjen perusmaksun suuruudessa, jos perusmaksujen porrastus on jätetaksassa käytössä. Jos kompostointi kiinteistöllä lopetetaan, on tästä ilmoitettava jäteyhtiölle esimerkiksi puhelimitse tai sähköpostitse rekisteritietojen päivittämiseksi.

Säännöksessä on asetettu erityisiä veloitteita kuivakäymäläjätteen, lemmikkieläinten ulosteiden ja laitepuhdistamolietteiden kompostointiin, sillä niitä kompostoitaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota hygieniaan ja hajuhaittojen torjumiseen. Kompostointi on tämän vuoksi sallittua vain tarkoitukseen sopivassa ja hyvin ilmastoidussa kompostorissa, joka on suojattu haittaeläinten pääsylvä ja jonka valumavesien pääsy maahan on estetty.

Puutarhajätettä saa kompostoida lämpöeristämättömässä kompostorissa, kompostointikehikossa tai aumassa, sillä se on ominaisuuksiltaan sellaista, ettei haittoja helposti aiheudu. Kompostoinnin pitää kuitenkin olla hallittua ja puutarhajätteen kompostiakin pitää hoitaa, sillä pelkkä puutarhajätteen läjittäminen ei ole kompostoimista. Puutarhajätettä ei saa kuljettaa puistoihin tai muille yleisille tai yksityisille alueille, jossa se aiheuttaa ympäristön rumentumista ja yleisen viihtyvyyden vähentymistä. Toiminta on roskaamista ja voi aiheuttaa vieraslajien leviämistä luontoon. Jos puutarhajätettä ei kompostoida omalla kiinteistöllä, se on kuljetettava kunnan tai kunnallisen jäteyhtiön järjestämään vastaanottoaikaan määräysten 17 §:n mukaisesti.

Jätevesiviemäriin liitettyjen jätemyllyjen käyttäminen on kielletty, koska ne voivat aiheuttaa ongelmia viemäriverkostossa. Myös ylimääräisen rasvan johtaminen jätevesiviemäriin on kielletty, sillä se voi jähmettyä viemäreihin. Nestemäistä rasvaa ei voi laittaa myöskään biojätteen erilliskeräykseen tai sekajäteastiaan, vaan se on ensin kovetettava tai esimerkiksi imeytettävä paperiin. Pienet määrät ylimääräistä rasvaa voi kompostoida.

21 § Jätteen polttaminen

Jätteiden hävittäminen polttamalla on jätehuoltomääräyksissä pääsääntöisesti kielletty. Kiinteistön tulisijoissa voidaan polttaa risuja ja oksia sekä puhdasta, kuivaa, kyllästämätöntä ja maalaamatonta käytöstä poistettua puutavaraa eli puhdasta jätepuuta. Tällaista materiaalia voidaan polttaa ilman haittojen aiheutumista. Sen sijaan käsitellyn puun, kuten paine- ja pintakäsitellyn puun, lastulevyn ja muovipinnoitettujen puulevyjen poltto on vähäisessäkin määrin kiellettyä.

Paperia, pahvia ja kartonkia voidaan kiinteistöjen tulisijoissa polttaa vähäisiä määriä vain sytykkeenä. Tällöinkin on huomattava, ettei polteta aikakauslehtiä tai sellaisia kartonkipakkauksia, joissa on myös metalli-

tai muovikalvot (esim. maito- ja mehupurkit). Muutoin kuin sytykkeenä jätettä ei saa polttaa lainkaan. Muovijätteen poltto on kokonaan kielletty. Kun jätteitä poltetaan pienikiinteistöjen tulisijoissa, palamisolosuhteet eivät ole sellaisia, mitä hallitulta yhdyskuntajätteen poltolta voidaan edellyttää. Savukaasujen mukana ympäristöön joutuu nopea ja hajua sekä terveydelle haitallisia yhdisteitä, joista saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista ja viihtyisyshaittoja.

Jätteen avopoltto on kiellettyä. Avopoltolla tarkoitetaan myös jätteen polttamista tynnyrissä tai vastaavassa astiassa. Avopolttona voidaan polttaa ainoastaan kuivia olkia, risuja, oksia, kantoja ja puhdasta puuta taajaman ulkopuolella, mutta tällöinkin on huomioitava, ettei toiminnalla saa aiheuttaa haittaa ympäristölle tai naapureille. Taajamissa, joissa asuu ja oleskelee paljon ihmisiä, ei edes tällaisten pihanhoitotöissä syntyvien jätteen polttaminen ole sallittua. Palamisolosuhteet ovat lähes poikkeuksetta sellaiset, että haittoja esiintyy. Puutarhajätteen vastaanotto on kunnissa järjestetty, joten ne voidaan käsitellä asianmukaisesti ja kohtuullisin kustannuksin muutenkin kuin polttamalla. Suuri osa puutarhajätteistä voidaan myös käsitellä kiinteistökohtaisesti kompostoimalla tai hakettamalla oksat ja risut katteeksi.

22 § Jätteen hautaaminen

Jätteen sijoittaminen maahan on hallitsematonta jätteen käsittelyä, joka on jätelain nojalla kiellettyä. Jätteen maahan hautaamisesta voi myös aiheutua ympäristön pilaantumista. Tämän vuoksi jätteen hautaaminen maahan on määräyksessä erityisesti kielletty.

On huomattava, että kuolleiden lemmikkieläinten hautaaminen on sallittua koko maassa Eviran antaman ohjeistuksen mukaisesti. Eviran ohjeiden mukaan kuolleet lemmikkieläimet hävitetään ensisijaisesti hautamalla tai tuhkaamalla. Kuolleita tuotantoeläimiä koskee oma sääntelynsä, josta tietoa saa Eviralta.

23 § Jätteen hyödyntäminen omassa maanrakentamisessa

Säännöksessä on mahdollistettu tietyin edellytyksin omassa asumisessa syntyvän puhtaana tiili- ja betonimurskeen pienimuotoinen ja kertaluontoiseksi luokiteltava käyttö omassa maanrakentamisessa. Toiminta on mahdollista vain pohjavesialueen ulkopuolella, jottei ympäristöhaittoja aiheudu. Edellytyksenä on, että tiili- ja betonimurskeen käyttö korvaa vastaavaan tarkoitukseen sopivien maa-ainesten käyttöä ja säästää näin luonnonvaroja. Muutoin kyseessä on kielletty jätteen hautaaminen maahan.

Hyödyntämisestä on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Hyödyntäminen on mahdollista vain, kun asiasta ilmoitetaan riittävän aikaisin. Ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa kieltää toimenpiteen tai asettaa sille ehtoja. Tällä varmistetaan toiminnan asianmukaisuus.

5 Luku Jäteasiat

24 § Jäteasiatyyppit

Määräyksissä edellytetään, että kiinteistön haltijan on järjestettävä kiinteistölleen riittävä määrä jäteasioita määräysten mukaista jätteen keräämistä varten. Tällä varmistetaan, että kiinteistöllä on syntyvään jätemäärään ja -laatuun nähden asianmukaiset keräysvälineet.

Määräyksen mukaan jäteastian on oltava sellainen, että se soveltuu kerättävälle jätelajille, jotta jätteet saadaan kuormattua toimivasti jäteautoon. Jäteastian koon on vastattava kiinteistöllä syntyvää jätemäärää ja astian on oltava aina suljettavissa tyhjennysväli huomioon ottaen. Jos näin ei ole, jätteet voivat levitä ympäristöön aiheuttaen roskaantumista. Kiinteistön jäteastian tilavuus onkin valittava siten, että jätemäärän vaihdelllessakin jätteet mahtuvat aina jäteastiaan. Lisäksi erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että

erilliskerättäviä hyötyjätteitä varten varataan riittävästi astiatilavuutta. Näin hyötyjätteitä ei ohjaudu ylläpidon vuoksi sekajätteeseen. Tyypillisesti esimerkiksi biojätteen keräykseen riittää yksi 240 litran jäteastia korkeintaan 25 asuinhuoneiston kiinteistölle, kun astia tyhjennetään viikoittain.

Suurimmaksi osaksi kiinteistöillä käytetään käsin siirrettäviä, pyörällisiä ja kannellisia enintään 660 litran jäteastioita. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jäteastioiden hankinta ja jäteastioiden uusiminen ~~on kuulunut jo muutaman vuoden ajan kuuluu~~ alueella kunnalliselle jätelyhtiölle, ei kiinteistön haltijalle. Keskitetyllä hankinnalla on pyritty parantamaan asiakkaille tarjottavaa palvelua. Lisäksi yhtenäinen astiakalusto kohentaa jätehuollon yleistä ilmettä, alentaa keräyskustannuksia, parantaa kuljettajien työturvallisuutta ja tehostaa jätteiden keräystä. Jäteastioita uusitaan vähitellen, kun niiden kunto sitä edellyttää.

Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa voidaan käyttää käsin siirrettävien jäteastioiden sijaan maahan upotettavia syväkeräyssäiliöitä, mikäli ne sopivat keräyslogistiikkaan. Jos syväkeräyssäiliöt aiotaan sijoittaa pohjavesialueelle, on asiasta oltava etukäteen yhteydessä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseen ja varmistettava sijoituspaikan toimivuus.

Poikkeuksellisten jäte-esineiden ja suurten jätemäärien keräykseen voidaan käyttää myös muita jäteastioita kuin käsin siirrettäviä enintään 660 litra astioita ja syväkeräyssäiliöitä. Tällaiseen tarpeeseen voidaan käyttää esimerkiksi puristimia. Sopivuus keräyslogistiikkaan on varmistettava kunnalliselta jätelyhtiöltä, jotta varmistetaan, että jätteen tyhjennykset saadaan hoidettua ongelmitta.

Määräyksissä on kielletty kokonaan vaijerikuormattavien vaihtolavojen tai pikakonttien käyttö silloin, kun kyseessä on kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvan jätteen keräys. Nämä jätteenastiat ovat kuormattaessa riski kuljettajien työturvallisuudelle, minkä vuoksi ne on korvattava muilla, toimivilla ja turvallilla jäteastioilla. [Myös rullakkojen käyttö on kiellettyä, sillä rullakoihin kerättävän pahvin ja kartongin kuormaus jäteautoon on hankalaa.](#)

Kiinteistön haltijat vastaavat muiden kuin käsin siirrettävien jäteastioiden, kuten syväkeräyssäiliöiden ja puristimien, hankinnasta ja ylläpidosta. Lisäksi ne elinkeinotoiminnan [ja muut vastaavat](#) kiinteistöt, joiden jätteenhuollosta kunnallinen jätelyhtiö huolehtii kunnan toissijaisen vastuun perusteella, hankkivat kaikki jätteenastiat itse.

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunnallinen jätelyhtiö voi hyväksyä muunlaistenkin jäteastioiden käytön kuin määräyksissä on edellytetty. Näin huomioidaan eri kiinteistöjen erilaiset tarpeet erilaisille jätteenastioille. Lisäksi näin voidaan edistää uusien innovaatioiden käyttöön ottamista. Edellytyksenä on aina se, ettei määräyksistä poikkeavista jätteenastioista aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle, eivätkä ne vaaranna työturvallisuutta.

25 § Jätteenastian merkitseminen

Jätteenastiat on määräyksen mukaan merkittävä kyseistä jätelajia osoittavalla tekstitarralla, jotta sekä tyhjentäjälle että käyttäjälle on selvää, mitä jätettä kukin astia sisältää. Lisäksi tyhjennyksistä vastaavan yhteystiedot on löydettävä jätteenastioista tai niiden välittömästä läheisyydestä, jotta ongelmatilanteissa yhteystiedot ovat asiakkaille helposti nähtävissä.

Jätteenastia, joka ei sijaitse kiinteistön välittömässä läheisyydessä, on yksilöitävä. Yksilöinti voi olla esimerkiksi kiinteistön haltijan nimi tai osoite. Jos kyseessä on kimppa, jätteenastia yksilöidään kimpan nimellä. Kiinteistökohtaisen jätteenastian osalta merkitsemisvastuu on jätteenastiaa käyttävällä jätteen haltijalla, kimpoissa yhteys henkilöllä. Jätteenastian yksilöinti varmistaa, että jätteenkuljettaja tyhjentää oikean jätteenastian esimerkiksi sellaisissa paikoissa, joissa on lähekkäin useiden kiinteistöjen jätteenastioita. Myös mahdollisiin ongelmiin voidaan puuttua tehokkaasti, kun jätteenastiat on yksilöity.

26 § Jäteastioiden täyttäminen

Jäteastioiden täyttämistä koskevalla määräyksellä ohjataan sitä, että jäteastioihin laitetaan vain niihin kuuluvia jätteitä ja astiat täytetään oikein. Jäteastioille ja irtojätösäkeille tai muille jäte-esineille on annettu myös enimmäispainorajat. Käytännössä painorajat edellyttävät, että painavien jätelajien, kuten biojätteen ja lasin, keräykseen käytetään pieniä jäteastioita (140–240 litraa). Säännöksellä varmistetaan, ettei kuljettajan työturvallisuus vaarannu ja jätteet saadaan kuormattua ilman haittojen aiheutumista.

Jätteiden pitäisi aina mahtua kiinteistön jäteastioihin. Jos kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltuva jäte ei yksittäisessä poikkeustapauksessa mahdu kokonsa tai määränsä puolesta jäteastiaan, se voidaan määräyksen mukaan tilapäisesti sijoittaa jäteastian välittömään läheisyyteen, josta se kuormataan jäteauton kyytiin. Ylimääräinen jäte on pakattava niin, että jäteauton kuljettaja saa sen yksin turvallisesti ja helposti kuormattua, esimerkiksi vahvaan jätessäkkiin. Sellaisia jätteitä, joita kuljettaja ei voi yksin kuormata, kuten rikkoutuneita huonekaluja, ei voi jättää jäteastian viereen, vaan ne on kuljetettava määräysten 12 §:n mukaisesti omatoimisesti. Jos ylimääräistä jätettä on poikkeuksellisesti huomattavasti normaalia enemmän, on sen poiskuljettamisesta sovittava etukäteen. Ylimääräisen jätteen keräyksestä peritään kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa jätetaksan mukainen lisämaksu.

Määräyksessä on lueteltu ne aineet ja esineet, jotka on ennen jäteastiaan sijoittamista pakattava huolellisesti, jottei aiheudu esimerkiksi astian likaantumista. Lisäksi on määrätty, mitä jätteitä ei saa laittaa lainkaan yhdyskuntajätteen jäteastioihin. Luettelossa on mainittu esimerkiksi palo- ja räjähdysvaaraa aiheuttavat jätteet, vaaralliset jätteet ja nestemäiset jätteet. Ylipäätään mitään sellaista jätettä, joka voi aiheuttaa työturvallisuusriskin tyhjentäjälle tai vahingoittaa jäteastiaa tai kuljetuskalustoa taikka vaikeuttaa merkittävästi jätteen kuormausta tai purkamista, ei saa jäteastiaan laittaa. Jotkin jätteet, kuten vaaralliset jätteet, aiheuttavat haittaa tai vaaraa loppukäsittelyssä. Määräyksellä pyritään varmistamaan käyttäjän, jätehuollon toteuttajan ja ympäristön kannalta turvallinen ja toimiva jätehuolto.

27 § Jäteastioiden tyhjennysväli

Tyhjennysvälejä koskevassa määräyksessä on säädetty, miten usein kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piirissä olevat jäteastiat tulee tyhjentää. Määräys on annettu, koska säännölliset, riittävät tyhjennysväli tukevat kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen logistiikkaa ja varmistavat, ettei jätteistä aiheudu haittoja ympäristölle tai terveydelle.

Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa biojäte on tyhjennettävä kesäaikaan viikon välein ja talviaikaan vähintään kahden viikon välein. Biojäteastian tyhjennysvälin on oltava tiheä, koska jäte voi muutoin aiheuttaa hygieenistä haittaa ja hajua. Liian pitkään jäteastiassa oleva hajoava jäte voi myös houkuttaa haittaeläimiä, kuten kärpäsiä. Määräyksissä on kuitenkin mahdollistettu vähän biojätettä tuottaville kiinteistöille tai biokimpoille (jäteastia alle 10 asuinhuoneiston käytössä) pidempi, kahden viikon tyhjennysväli ympäri vuoden. Näin erilliskeräys ei muodostu näillä kiinteistöillä kohtuuttomaksi syntyvään jättemäärään nähden hyvin tiheän tyhjennysvälin vuoksi.

Sekajätteen tyhjennysväli on kaksi viikkoa kesäaikaan ja neljä talviaikaan, jos sekajäte sisältää biojätettä ja voi näin ollen aiheuttaa helposti haittoja ympäristöön. Jos biojäte lajitellaan erikseen ja laitetaan biojätteen erilliskeräykseen tai kompostoidaan, voi sekajätteen tyhjennysväli olla pidempi eli neljä viikkoa ympäri vuoden. Vaikka biojäte lajiteltaisiin, voi sitä joutua vähäisiä määriä sekajäteastiaan esimerkiksi ruokapakkausten mukana. Lisäksi sekajäte sisältää tyypillisesti erilaisia hygieniatuotteita. Näiden syiden vuoksi tyhjennysvälin on oltava riittävän tiheä. Riittäväillä tyhjennysväleillä varmistetaan myös se, ettei jätteitä käsitellä kiinteistöillä määräysten vastaisesti esimerkiksi polttamalla tai viedä luvattomiin paikkoihin sen vuoksi, etteivät ne mahdu kiinteistön jäteastiaan pitkän tyhjennysvälin vuoksi.

Vähän jätettä tuottaville pienille talouksille on mahdollistettu tietyin edellytyksin normaalia pidempi kahdeksan viikon tyhjennysväli sekajäteastialle (~~taajamissa neljä viikkoa kesällä ja kahdeksan viikkoa talvella, taajamien ulkopuolella kahdeksan viikkoa ympäri vuoden~~). Erityisen pitkä tyhjennysväli on mahdollinen 1–2 henkilön asuinkiinteistöillä, joilla syntyvä jätemäärä on vähäinen (jäte mahtuu vaivattomasti 140-240 litran jäteastiaan) ja sekajäte ei sisällä biojätettä. Jos yksittäisen vakituisen asuinkiinteistön kanssa on kimpassa vapaa-ajan asuntoja, voi tyhjennysväli olla talviaikaan suoraan määräysten nojalla kahdeksan viikkoa, jos edellytykset tälle pidemmälle tyhjennysvälille muutoin täyttyvät. Kesäaikaan pidennetty tyhjennysväli ei ole mahdollinen. Entistä pidemmän tyhjennysvälin mahdollistamisella pyritään kannustamaan jätteiden synnyn ehkäisyyn ja jätteiden lajitteluun. Samalla kuitenkin varmistetaan, että tyhjennysvälit ovat riittävän tiheet siten, ettei jätettä ohjaudu epäasianmukaiseen käsittelyyn, eikä jätteistä aiheudu haittaa. On huomattava, että silloin, kun tyhjennysväli on neljä viikkoa kesällä ja kahdeksan viikkoa talvella, voi jäteastialle tulla logistisista syistä keväällä ja syksyllä tyhjennysvälin muuttuessa ~~kuuden viikon~~ poikkeava tyhjennysväli.

Kartonki- ja muovipakkauksilla tyhjennysväli voi olla ~~kesäaikaan neljä viikkoa ja talviaikaan~~ kahdeksan viikkoa. Kartonki- ja muovipakkaukset sisältävät tyypillisesti ruokajätteen jäämiä ja niiden kertymä on suhteellisen suurta, joten tyhjennysvälien on oltava muita hyötyjätteitä tiheimmät. Lasi- ja metallipakkauksilla tyhjennysväli voi olla 16 viikkoa. Pitkä tyhjennysväli on mahdollinen, koska näiden jätejakeiden kertymä on tyypillisesti pieni ja materiaali on kohtalaisen helppo puhdistaa ennen jäteastian laittamista niin, ettei haittoja niin helposti aiheudu.

Vakituisesti asuttujen kiinteistöjen lisäksi myös vapaa-ajankiinteistöjen jäteastiat on tyhjennettävä riittävän usein. Vain kesäaikaan käytettävissä olevilla vapaa-ajan asunnoilla jäteastiat on tyhjennettävä vähintään neljä kertaa, korkeintaan neljän viikon välein viikkojen 18–40 välillä eli tyhjennykset ajoitetaan noin toukuun alun ja syyskuun lopun välille. Talviaikaan vapaa-ajan kiinteistön jäteastia on tyhjennettävä tarpeen mukaan, esimerkiksi vapaa-ajan kiinteistöllä vietetyn loman jälkeen. Jos vapaa-ajan kiinteistöllä vietetään aikaa säännöllisesti ympäri vuoden, on jäteastia tyhjennettävä säännöllisesti omakotitalon tyhjennysvälin mukaisesti. Jos taas vapaa-ajan kiinteistö on käytössä muulloin kuin kesäaikaan (esim. laskettelukeskusten kiinteistöt kevättalvella), voidaan vaadittavat tyhjennykset ajoittaa tälle ajanjaksolle. Muita tyhjennyksiä on tilattava lisäksi tarpeen mukaan, ettei jäteastiaan jää missään tilanteessa jätteitä pitkäksi aikaa.

Jäteastiat on aina mitoitettava oikein syntyvään jätemäärään nähden. Jos jätettä syntyy vain vähän, on perusteltua valita 140 litran tai korkeintaan 240 litran jäteastia. Syntyvään jätemäärään nähden ylisuuren jäteastian käyttö ei oikeuta tyhjennysvälin pidennykseen. Toisaalta ei tule käyttää liian pieniä jäteastioita.

Erikseen on säädetty, että hyötyjätteiden jäteastiat on tyhjennettävä siten, ettei niiden täyttymisen seurauksena aiheudu hyötyjätteiden sijoittamista sekajätteen joukkoon, sillä tällöin jätettä ohjautuisi turhaan etusijajärjestyksen vastaiseen käsittelyyn. Jätteet, joiden säilyttäminen kiinteistöllä voi aiheuttaa haittaa ympäristölle tai terveydelle, on kuljetettava määräyksen mukaan viipymättä asianmukaiseen käsittelyyn.

Määräyksessä on kielletty sellaiset tyhjennysvälit, jotka vaikeuttavat kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen logistiikkaa. Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa ajoreitit on suunniteltu siten, että reitityksessä on huomioitu sekä taloudelliset että ympäristölliset vaikutukset. Turhaa ajoa eri alueilla vältetään, joten alueet pyritään reitittämään siten, että koko alue pystytään keräämään tyhjennysvälien puitteissa samalla kertaa. Erityisesti haja-asutusalueella reitit ajetaan kahden tai neljän viikon välein, joten esimerkiksi 3, 5, 6 tai 7 viikon tyhjennysvälit eivät ole mahdollisia. Tiheästi rakennettuja keskeisiä taajamia ajetaan tarvittaessa viikoittain/useita kertoja viikossa, mutta näilläkin alueilla yli viikon mittaisten tyhjennysvälien tulee olla kahdella jaollisia, jotta vältetään turhaa ajamista.

28 § Jäteastian tyhjennysten keskeyttäminen

Kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennykset voidaan keskeyttää määräajaksi vakituksessa asuinkäytössä olevan kiinteistön ollessa kokonaan käyttämättömänä lomamatkan tai muun syyn vuoksi. Keskeyttäminen on mahdollista myös muilla ympärivuotisessa käytössä olevilla kiinteistöillä, kuten kouluilla ja päiväkodeilla, jos ne ovat tietyn ajanjakson kokonaan käyttämättä. Vapaa-ajan kiinteistöjen kiinteistökohtaisille jäteastioille on mahdollistettu keskeyttäminen siten, että korkeintaan kaksi vaadittavasta neljästä tyhjennyksestä voidaan keskeyttää, jos kiinteistöllä ei oleskella lainkaan. Tyhjennyksiä ei voi poistaa miltyään vuodelta kokonaan, vaan tällöin ~~on haettava poikkeamista jätehuoltomääräyksistä~~ edellytetään jätehuoltoviranomaisen ratkaisua pitkäaikaisesta keskeytyksestä.

Keskeyttämiselle mahdollistetaan joustot palveluun silloin, kun kiinteistöllä on ollut säännölliset jäteastian tyhjennykset, ja niitä ei tietynä määräaikana tarvita. Jotta jäteastian tyhjennykset voitaisiin keskeyttää siten, että tyhjennysväliksi tulee määräysten 27 §:ää pidempi aikaväli, on kiinteistön tyhjiillään olon käytännössä kestettävä pidempään kuin mitä jäteastian normaali tyhjennysväli on. Jäteastia on lisäksi tyhjennettävä ennen keskeytyksen alkamista, jottei jäteastiaan jää jätettä pitkäksi ajaksi. Tämä tyhjennys voidaan tehdä joko normaalin tyhjennysrytmin mukaisesti tai se voidaan siirtää tarpeen mukaan aikaisemmaksi.

Määräaikaisen keskeytyksen kestäessä korkeintaan kuusi kuukautta asiasta sovitaan kunnallisen jäteyhtiön kanssa. Tällä tavoin normaalien lomamatkojen ja vastaavien yhteydessä asia saa hoidettua jäteyhtiön asiakaspalvelun kautta. Muut keskeytykset myöntää jätehuoltoviranomainen, koska tällöin on jo selvittettävä tarkemmin pitkään kestävän keskeytyksen perusteet sen säännösten mukaisuuden varmistamiseksi. Kunnallinen jäteyhtiö ohjaa asiakasta ottamaan yhteyttä jätehuoltoviranomaiseen myös silloin, kun on epäselvyyttä siitä, onko kiinteistö todella pyydetyn keskeytyksen aikana käyttämätön.

Keskeytystarpeesta on ilmoitettava vähintään kolmea arkipäivää ennen keskeytyksen toivottua alkamista, jotta kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen tyhjennysreitille ehditään tehdä tarvittavat muutokset. Ilmoitusta ei voi kuitenkaan tehdä aiemmin kuin kuusi kuukautta ennen toivottua keskeytyksen aloitusajankohtaa. Tällä pyritään siihen, ettei perusteettomia keskeyttämisspyyntöjä tehdä pitkän ajan päähän, jolloin kiinteistön käyttötilannekin voi jo muuttua.

Keskeyttäminen edellyttää, että kiinteistö on luotettavasti esitetyn syyn perusteella tilapäisesti kokonaan käyttämätön. Keskeytystä ei voida käyttää, jos kiinteistöllä kuitenkin osin oleskellaan, ja jätettä voi syntyä. Jäteastian tyhjennysten keskeyttämistä ei saa käyttää myöskään siten, että sillä pidennetään jäteastian tyhjennysväliä näiden määräysten vastaiseksi kiinteistön ollessa käytössä. Toistuvissa keskeytyksissä kunnallisesta jäteyhtiöstä ohjataan yhteydenotot jätehuoltoviranomaiselle, joka voi asiakkaan hakemuksen perusteella arvioida, onko keskeyttämiselle todelliset perusteet.

29 § Kunnossapito ja pesu

Jätehuoltomääräyksissä on säädetty, että jäteastian haltijalle kuuluu vastuu jäteastian korjauksesta, kunnossapidosta ja puhdistamisesta siltä osin kuin toimenpiteet eivät sisälly veloitusettomina palveluina jätetaksaan. Jätetaksan mukaisesti esimerkiksi normaalissa käytössä rikkoutuneet jäteastiat korvataan tällä hetkellä kunnallisen jäteyhtiön toimesta uusilla jäteastioilla veloituksetta.

Jäteastiat on pestävä tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään vuosittain. Näin varmistetaan, ettei jäteastioista aiheudu haittaa käyttäjille, tyhjentäjälle tai ympäristölle.

6 Luku Jätteen keräyspaikat

30 § Jätteen keräyspaikka kiinteistöllä

Säännöksessä on asetettu keräyspaikalle vaatimukset, joilla varmistetaan toimiva jätteiden keräys ja kuljetus. Jätteiden keräykselle on valittava kiinteistöllä paikka, jossa jätteiden keräyksestä ja kuljetuksesta ei aiheudu tarpeetonta haittaa tai vaaraa kiinteistön muulle käytölle, liikenteelle, ympäristölle tai tyhjentäjälle. Ajoväylien tulee olla kantavia, ja jätteenkuljetusten sujuvuuden ja yleisen turvallisuuden vuoksi keräyspaikan välittömässä läheisyydessä on oltava raskaalle kalustolle sopiva kääntöpaikka. Jäteauto tarvitsee kääntyäkseen 20 x 20 metriä laajuisen alueen. Koska määräyksessä vaaditaan välitöntä läheisyyttä, voi etäisyys keräyspaikalta kääntöpaikalle olla korkeintaan joitakin kymmeniä metrejä.

Jos jäteastian tyhjentäminen edellyttää liikkumista yksityisellä tiellä, on tienpitäjällä vastuu tien kunnossapidosta. Tienpitäjä myös vastaa siitä, että tie kestää jäteauton painon (kuormatun jäteauton paino on 18–26 tonnia) ja että jäteautolla voi turvallisesti tiellä liikkua. Jätehuolto on yksi välttämättömistä peruspalveluista, joten mahdollisten painorajoitusten aikana kelirikkoaikana tienpitäjän tulee osoittaa lupa kuljetusten suorittamiselle liikennemerkein. Jos tielle ei voida väliaikaisesti ajaa, on jäteastiat tuotava paikkaan, josta ne voidaan tyhjentää. Muutoin jätteet voivat jäädä pitkäksi aikaa kiinteistöille ja aiheuttaa haittoja. Jos yksityistie ei kestä lainkaan jäteautolla ajoa tai sitä rajoitetaan pitkänä ajanjaksona, on keräyspaikka kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa järjestettävä muualle kantavan ja esteettömän kulkuyhteyden varrelle.

Jätehuoltomääräyksissä on asetettu vaatimukset sille, miten lähelle jätteiden keräyspaikkaa jäteauton on päästävä. Keräyspaikkaa järjestettäessä on otettava huomioon, että jäteauton tarvitsema ajoväylän leveys on vähintään 3 metriä, kaarteissa 4 metriä ja vapaa kulkukorkeus 4 metriä. Määräyksissä on säädetty erikseen, miten lähelle jäteauton kuljetusreittiä keräyspaikka on omakotitalo-, paritalo- ja vapaa-ajan kiinteistöillä sijoitettava. Enimmäisetäisyyksien määrittelyllä varmistetaan kuljetusten sujuvuus ja tehokkuus. Kiinteistön haltija voi kuitenkin sopia kunnallisen jäteyhtiön kanssa keräyspaikan sijoittamisesta säännöksestä poikkeavaan paikkaan. Tällöin tyhjennyksistä voidaan periä jätetaksan mukainen lisämaksu, koska jäteastioiden tyhjentämisestä aiheutuu tällaisissa paikoissa ylimääräistä työtä ja lisäkustannuksia tavanomaisissa paikoissa sijaitseviin keräyspaikkoihin verrattuna.

Jätehuoltomääräyksissä on asetettu vaatimus sille, että työpaikkahuoneistojen ja enemmän kuin kaksi huoneistoa käsittävän asuinkiinteistön keräyspaikka tulee sijoittaa vähintään kahdeksan metrin etäisyydelle kiinteistön ilmanottoaukoista ja asuinhuoneiden ikkunoista. Suojaetäisyydelle varmistetaan, ettei kyseisistä, isoimmista jätteiden keräyspisteistä aiheudu haittaa kiinteistöissä oleskeleville. Jos kuitenkin kunnan rakennusjärjestyksessä on poikkeavaa sääntelyä, noudatetaan rakennusjärjestystä.

Jätehuoltomääräysten lisäksi jätteen keräyspaikkaa koskien on otettava huomioon rakentamismääräyskoelma, kunkin kunnan rakennusjärjestys ja paloturvallisuusnäkökohdat. Suomen Pelastusalan keskusjärjestö suosittelee yksittäisten korkeintaan 660 litran jäteastioiden vaakasuuntaiseksi turvaetäisyydeksi rakennuksen räystäslinjasta 4 m, useamman astian 6 m ja jätekatosten 8 m.

Keräyspaikka on määräysten mukaan mitoitettava siten, että eri jätelajien jäteastiat voidaan siirtää tyhjentäväksi siirtämättä muita jäteastioita. Kiinteistöillä on suositeltavaa varata keräyspaikkaan tilavuutta siten, että siihen mahtuu nykytilannetta enemmänkin jäteastioita, koska lajitteluvaihtoivat voivat muuttua. Keräyspaikkaan tulee olla esteetön pääsy, jotta kaikki keräyspaikan käyttäjät voivat tuoda jätteet jäteastioihin vaivattomasti. Keräyspaikan on oltava saavutettavissa ilman kynnystä, porrasta tai muuta estettä, sillä tällaiset esteet hankaloittavat jätteiden keräystä. Jos korkeuseroja on, on keräyspaikalle järjestettävä riittävän loivat luiskat. Oviaukkojen on oltava riittävän leveät, jotta jäteastiat mahtuvat siitä vaivatta. Ovien tulisi olla 400 mm suurinta jäteastiaa leveämmät sujuvan ja turvallisen tyhjennyksen vuoksi. Käytännössä suurin 660 litran jäteastia vaatii 1250 mm kulkuaukon (kuljetusleveys 850 mm + varaus 400 mm).

Keräyspaikan pohjalle ja jäteastioiden siirtoväylille on annettu määräyksiä, joilla parannetaan jäteastioiden tyhjennettävyyttä ja kestävyyttä sekä jätteenkuljettajien työturvallisuutta. Lisäksi keräyspaikan kunnossapidolle, kuten lumitöille ja liukkauden estolle, on asetettu määräyksessä vaatimukset. Keräyspaikan ylläpidosta on huolehdittava, jotta jätteenkuljettaja voi liikkua keräyspaikalla turvallisesti ja jätteet saadaan tyhjennettyä toimivasti.

Väärinkäsitysten välttämiseksi määräyksessä on maininta siitä, että keräyspaikka on varattava ainoastaan jätehuollolle eli sitä ei voida käyttää muuna varastona. Keräyspaikan välittömään läheisyyteen ei saa jättää sellaista tavaraa, jota ei ole tarkoitettu vietäväksi jätteen käsittelypaikalle tai hyödynnettäväksi, sillä muutoin on vaarana, että tavarat kuormataan jätteenä jäteautoon. Muuta tavaraa kuin jätettä ei saa muutoinkaan säilyttää jäteastioissa kiinteistöllä siten, että jätteenkuljettaja voi erehtyä kuormaamaan tavarat jäteautoon.

31 § Keräyspaikan tai jäteastian lukitseminen

Monilla kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluvilla kiinteistöillä keräyspaikka tai jäteastiat on lukittu. Määräyksen mukaan lukituksessa on käytettävä kaksoispesällistä lukkoa niin, että toiseen pesään sopii kunnallisen jäteyhtiön jätehuoltoavain. Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää seinään upotettavaa avainsäilöä tai numerokoodilukitusta. Asiasta on aina ilmoitettava kunnalliselle jäteyhtiölle. Tarkoituksena on, ettei kuljettajien tarvitse kuljettaa mukanaan lukuisia eri avaimia, vaan he voivat käyttää yhtä tai korkeintaan muutamaa sarja-avainta. Näin nopeutetaan jätteen keräystä ja vähennetään oikean avaimen puuttumisesta aiheutuvia viivytyksiä tyhjennyksissä.

32 § Keräyspaikan suojaaminen

Määräyksessä on asetettu velvoite sijoittaa taajamissa keräyspaikat, joita käyttää vähintään viisi asuinhuoneistoa tai joissa on vähintään kolme jäteastiaa, jättekatokseen tai jäteastiasuojaan. Vaatimus on voimassa ainoastaan taajamissa, jossa jättekatokset ovat erityisen tärkeitä ympäristön siisteyden varmistamiseksi. Jättekatokset ovat kuitenkin suositeltavia myös haja-asutusalueella. Katokset helpottavat jätehuollon järjestämistä ja ehkäisevät roskaantumista. Katosvaatimus koskee ainoastaan käsin siirrettäviä jäteastioita kunnan yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä.

33 § Alueelliset jätteiden keräyspisteet

Alueellisia jätteiden keräyspisteitä koskevat määräykset ovat voimassa sekä kunnallisen jäteyhtiön, tuottajien että mahdollisten muiden tahojen järjestämillä alueellisilla keräyspisteillä, kuten aluekeräyspisteillä sekä ekopisteillä. Näillä määräyksillä ohjataan sekä keräyspisteitä käyttäviä tahoja että keräyspisteiden pitäjää.

Keräyspisteitä käyttäville asetetuilla vaatimuksilla liittyen vastaanotettaviin jätteisiin ja niiden sijoittamiseen varmistetaan, ettei keräyspaikoille tuoda jätteitä, joiden käsittelyyn ei ole varauduttu tai joille ei ole tilaa. Keräyspisteisiin kuulumattomat jätteet aiheuttavat hankaluuksia ja lisäkustannuksia jätteiden kuljettamiselle ja käsittelylle. Jos jäteastioihin ei enää sovi jätteitä, ei jätteitä voi jättää jäteastian viereen, vaan on käytettävä muuta keräyspistettä. Näin ehkäistään roskaantumista.

Keräyspisteiden pitäjille on asetettu vaatimuksia liittyen pisteen ylläpitoon ja jäteastioiden tyhjentämiseen, jotta voidaan estää terveyshaitat, ympäristön likaantuminen ja roskaantuminen. Alueellisissa keräyspisteissä on oltava säännöksen mukaan siitä vastaavan tahon yhteystiedot, jotta asiakkaat voivat helposti ilmoittaa ongelmatilanteista, kuten ylitäysistä jäteastioista.

7 Luku Jätteenkuljetus

34 § Kuormaaminen

Määräyksessä on asetettu sallitut ajat jätteiden kuormaukselle taajamissa asuinkiinteistöillä tai niiden läheisyydessä. Määräyksellä rajoitetaan kuormauksesta aiheutuvaa melua asuinkiinteistöillä erityisesti yöaikaan, jolloin melu on erityisen häiritsevää, koska asuinkiinteistöillä on tarvetta alhaiseen melutasoon unen ja levon vuoksi.

Tavallisesti jätteiden kuljetukset hoidetaan arkisin ja lauantaisin, mutta poikkeuksellisesti kuormaamista voi olla tarvetta tehdä myös sunnuntaisin ja muina pyhäpäivinä viikolle sattuvien arkipyhien vuoksi. Jätteenkuljetuksia ei tehdä kunnallisen jäteyhtiön toimesta lainkaan uudenvuoden päivänä, pitkänäperjantaina, vapupäivänä, juhannuspäivänä, itsenäisyyspäivänä ja joulupäivänä. Muina pyhinä kuormaamista tehdään määräysten mukaisten aikojen puitteissa. On tärkeää, että tarpeen vaatiessa pyhinäkin voidaan ajaa riittävän pitkät vuorot, jotta tarvittavat kuljetukset saadaan hoidettua kattavasti ja jätteenkuljetusyrittäjien käytännön työ saadaan hoidettua ilman erityisjärjestelyjä.

Määräyksen mukaan jätteenkuljettajan on huolehdittava, että jätettä ei pääse leviämään kuormauksen aikana ympäristöön, jottei ympäristö roskaannu.

35 § Kuljettaminen

Säännöksessä on asetettu vaatimuksia sille, millaisessa säiliössä jätteet on kuljetettava tai miten jätteet on peitettävä, jottei jätettä pääse ympäristöön. Kuljetuksen aikana ympäristöön leviävä jäte voi aiheuttaa tapaturman vaaraa ja roskaantumista. Erilliskerättävät jätelajit on pidettävä lisäksi erillään, jottei niiden hyötykäyttö hankaloitu.

Jätteen luovuttajan, jätteenkuljettajan ja jätteen vastaanottajan on oltava määräyksen mukaan selvillä mahdollisesta siirtoasiakirjan laatimisveloitteesta, joka koskee asumisessa syntyvien lietteiden, rakennus- ja purkujätteen sekä vaarallisten jätteiden kuljettamista. Jätelain 121 §:n mukaisen siirtoasiakirjan tarkoituksena on turvata jätteiden toimitus asianmukaiseen käsittelyyn, minkä lisäksi siirtoasiakirja luo edellytyksiä jätteiden kuljetusten seurantaan ja valvontaan.

36 § Kuljetustietojen toimittaminen

Jätelain 39 §:ssä määrätään jätteenkuljettajan velvollisuudesta ilmoittaa tiedot tehdyistä jätteenkuljetuksissa. Velvoitetta on tarkennettu jäteasetuksen 26 §:ssä, minkä lisäksi tietojen toimittamisvelvollisuutta ja toimittamisen tapaa on täsmennetty jätehuoltomääräyksissä. Säännöksen mukaan jätteenkuljettajan on luovutettava jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöittäin ja jätelajeittain eriteltyt tyhjennystiedot kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetetuista jätteistä neljännesvuosittain. Tietojen saanti neljännesvuosittain on tarpeen kuljetusten seuraamiseksi ja jätteiden käsittelymaksujen laskuttamiseksi. Kunnallinen jäteyhtiö laskuttaa jätteen haltijoilta jätehuoltoviranomaisen taksan mukaisesti määräämät jätemaksut.

Jos jätteen kuljettaja on sopinut kuljetustietojen toimittamisesta kunnallisen jäteyhtiön kanssa siten, että ne toimitetaan siirtoasiakirjoin tai sähköistä sovellusta käyttäen jäteyhtiölle, ei tietoja ole tarvetta toimittaa erikseen jätehuoltoviranomaiselle. Näin kuljettajien ei ole tarvetta tehdä päällekkäistä ilmoittamista.

Tiedot jätehuoltoviranomaiselle on toimitettava taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa. Tietojen tulee olla muokattavissa ilman lisäohjelmia tai koodityökaluja, jotta tietojen siirtäminen [viranomaisrekisteriin](#) [jätteenkuljetusrekisteriin](#) olisi mahdollisimman tehokasta. Tiedot saadaan tällä tavalla

vietyä rekisteriin oikeellisesti niin, että inhimillisten virheiden mahdollisuus tietojen syöttämisessä saadaan minimoitua. Tekstinkäsittely- ja taulukkolaskentaohjelmista on saatavilla ilmaisversioita, eikä tietojen toimittaminen tällä tavoin ole kuljettajille kohtuutonta.

37 § Jätteiden vastaanotto- ja käsittelypaikat

Säännöksessä on määrätty se, mihin jätteenkuljettajien on kerätyt jätteet toimitettava. Näin varmistetaan, että jätteet ohjautuvat asianmukaisesti ja kattavasti sille taholle, joka vastaa jätelain mukaisesti jätteiden käsittelystä.

Säännöksessä tuodaan esille myös yleiset vastaanotto- ja käsittelypaikkojen käyttämisestä koskevat velvoitteet ja käytännöt. Määräyksellä pyritään siihen, että vastaanottopaikoille toimitetaan vain sinne tarkoitettua jätettä, jotta jatkokäsittely on toimivaa ja ympäristöhaittoja ei pääse syntymään.

8 Luku Erotuskaivojätteet ja lietteet

38 § Erotuskaivojätteet ja niiden toimittaminen käsiteltäväksi

Hiekan-, öljyn- ja rasvanerotuskaivojen tyhjentämisestä on huolehdittava säännöllisesti. Kyseisten kaivojen tyhjentäminen ja hoitaminen ovat ennakkoivia toimia, joilla ehkäistään ongelmia viemäriverkostossa. Kirjanpito vaatimus tyhjennyksistä on asetettu tyhjennysten valvontaa varten.

Erotuskaivojätteet saa luovuttaa säännöksen mukaisesti kuljetettavaksi vain sellaiselle toimijalle, joka on hyväksytty ELY-keskuksen ylläpitämään jätehuoltorekisteriin. Kun lietteet luovutetaan tällaiselle kuljettajalle, varmistetaan kuljetusten asianmukaisuus ja jätteiden päätyminen luvalliseen käsittelypaikkaan. On huomattava, että öljynerotuskaivojen ja osin myös hiekanerotuskaivojen jätteet ovat vaarallista jätettä, joiden kuljetuksessa ja käsittelyssä vaaditaan erityistä huolellisuutta.

Säännöksessä veloitetaan kuljettamaan erotuskaivojätteet kunnallisen jäteyhtiön osoittamaan vastaanottopaikkaan siltä osin kuin kyse on sellaisesta jätteestä, joka syntyy kunnan jätehuollon järjestämispiiriin kuuluvalla kiinteistöllä. Tämä veloite koskee jätteenkuljettajaa. Muilta kiinteistöiltä lietteet kuljetetaan valittuun luvalliseen vastaanottopaikkaan. Erotuskaivojätteiden kuljettaminen vastaanottopaikkoihin, joilla ei ole edellytyksiä käsitellä lietteitä asianmukaisesti, voi aiheuttaa ympäristön pilaantumista.

39 § Lietteiden tyhjennysvälit ja lietteiden toimittaminen käsiteltäväksi

Saostussäiliöiden ja laite- eli pienpuhdistamoiden liettilöiden lietteenpoiston vähimmäistyhjennysveloite sekä umpisäiliöiden tarkkailuveloite on asetettu jätevesijärjestelmän häiriöttömän toiminnan varmistamiseksi sekä ehkäisemään ympäristölle ja terveydelle aiheutuvaa haittaa. ~~perustuvat haja-asutuksen jätevesiasetukseen (209/2011). Samansisältöiset vaatimukset annetaan selkeyden vuoksi myös jätehuoltomääräyksissä.~~ Saostussäiliöistä ja niitä vastaavista säiliöistä jätevesiliete on poistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. ~~1-2 hengen vakituisilla asuinkiinteistöillä ja vapaa-ajan asunnoilla saostussäiliöistä ja niitä vastaavista säiliöistä jätevesiliete on poistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kahden vuoden välein. Näistä vähimmäisvaatimuksista lievempiä määräyksiä ei voitaisi edes antaa.~~

Lietteiden vähimmäistyhjennysväliä koskeva sääntely koskee kaikkia sellaisia kiinteistöjä, joita käytetään ja lietettä syntyy. Pienille talouksille ja vapaa-ajan asunnoille on mahdollistettu muita kiinteistöjä pidempi tyhjennysväli, koska niillä syntyvän jätevesilietteen määrän on arvioitu olevan tyypillisesti vähäinen. Samalla kuitenkin varmistetaan, että lietteiden tyhjennysvälit ovat riittävän tiheät, ettei jätevesilietteistä aiheudu haittaa ympäristölle tai kiinteistön jätevesien käsittelyjärjestelmälle.

~~Lietteenpoiston vähimmäisvelvoite koskee sekä mustien että harmaiden jätevesien saostussäiliöitä riippumatta siitä, ovatko ne ympärivuotisessa käytössä vai eivät.~~ Saostussäiliöt, joihin johdetaan pelkästään harmaita jätevesiä tai virtsaa, tulee tyhjentää tarvittaessa. Harmailla jätevesillä tarkoitetaan jätevettä, joka on peräisin ainoastaan pesemisestä, siivoamisesta, keittiöstä tai muusta vastaavasta toiminnasta. Harmaa jätevesi ei sisällä vesikäymälän huuhteluvettä tai esimerkiksi kuivakäymälän suotovesiä. Mustien jätevesien eli käymäläjätevesien käsittelyyn tarkoitetut saostussäiliöt on tyhjennettävä useamminkin, jos jätevesijärjestelmän suunnittelijan / valmistajan ohjeet näin edellyttävät. On tärkeää huomata, että vähimmäistyhjennysvälejä on noudatettava, vaikka lietteen käsittely tapahtuisi kiinteistöllä omatoimisesti.

Jätevesilietesäiliöihin kertyvän lietteen lisäksi on huolehdittava fosforinpoistokaivojen suodatinmassojen, biosuotimiin kertyvien massojen sekä maapuhdistamoiden massojen jätehuollosta. Kirjanpitovaatimus on asetettu tyhjennysten valvontaa varten.

Lietteet saa luovuttaa säännöksen mukaisesti kuljetettavaksi vain sellaiselle toimijalle, joka on hyväksytty ELY-keskuksen ylläpitämään jätehuoltorekisteriin. Jätelain 94 § velvoittaa jätteen ammattimaista kuljettamista harjoittavat toimijat tekemään hakemuksen alueelliselle ELY-keskukselle toiminnan hyväksymiseksi tähän rekisteriin. Rekisteröimisen edellytyksenä on, että kuljettaja toimii ammattimaisesti, lakien ja asetusten mukaan, toiminnasta ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle ja kuljetuskalusto soveltuu käyttötarkoitukseensa. Kun lietteet luovutetaan tällaiselle kuljettajalle, varmistetaan kuljetusten asianmukaisuus.

Säännöksessä veloitetaan kuljettamaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluva liete kunnallisen jäteyhtiön osoittamaan vastaanottopaikkaan. Tämä velvoite koskee lietteen kuljettajaa. Käytännössä vastaanottopaikkoina toimivat kunnalliset jätevedenpuhdistamot, joiden kanssa kunnallinen jäteyhtiö on sopinut vastaanotosta. Määräyksessä estetään lietteiden kuljettaminen laajamittaisesti esimerkiksi läheiselle maatilalle, joka ei ole kunnallisen jäteyhtiön osoittama käsittelypaikka. Lietteiden kuljettaminen vastaanottopaikkoihin, joilla ei ole edellytyksiä käsitellä lietteitä asianmukaisesti, voi aiheuttaa ympäristön pilaantumista.

40 § Lietteiden omatoiminen käsittely

Jätehuoltomääräyksissä sallitaan tietyin edellytyksin pienimuotoinen lietteen omatoiminen käsittely. Myös muutaman naapurikiinteistön tai muun lähellä sijaitsevan kiinteistön (2-5 kiinteistön) yhteinen käsittely sallitaan, kun jätevesilietteet käsitellään yhdessä omalla kiinteistöllä syntyvien lietteiden kanssa. Muita lähellä sijaitsevia kiinteistöjä voivat olla esimerkiksi saman yksityistien varrella olevat kiinteistöt. Käsittely on kuitenkin oltava pienimuotoista, sillä muunlaista käsittelyä kunnallisen jätehuoltojärjestelmän ulkopuolella jätelaki ei mahdollista.

Lietteiden omatoimisella käsittelyllä mahdollistetaan lietteiden sisältämien ravinteiden hyötykäyttö lähellä lietteiden syntypaikkaa. Omatoiminen käsittely on mahdollista siten, että lietteet levitetään käsiteltynä viljelyksessä olevalle pellolle. Pellon on oltava kiinteistön haltijan omassa hallinnassa eli joko omassa omistuksessa ja käytössä (ei vuokrattu muulle henkilölle) taikka vuokrattu omaan käyttöön. Omatoiminen saostussäiliöiden mustien jätevesilietteiden ja umpisäiliölietteiden (eli vesikäymälöiden jätevesiä sisältävien lietteiden) käsittely on sallittua, kun kiinteistöllä on käytössään joko omana tai esimerkiksi vuokrattuna siihen soveltuvat laitteistot ja olosuhteet ovat sopivat. Kun tällaisesta menettelystä ilmoitetaan, jätehuoltoviranomainen varmistaa, että stabiloitu liete voidaan käyttää lannoitustarkoituksessa eli kiinteistöllä on oltava hallinnassaan viljelykäyttöön soveltuvaa peltoalaa. Siksi useimmiten kyseeseen tulee aktiiviviljelijä. Lietteiden levittäminen kielletään kuitenkin kokonaan pohjavesialueiden pelloille ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

Liete tulee aina stabiloida ennen peltokäyttöä. Soveltuvia menetelmiä ovat esimerkiksi kalkkistabilointi ja termofiilinen stabilointi. Koska lietteen tulee olla käsiteltyä, on huomioitava, ettei lietteen levitykseen voida käyttää sellaista kalustoa, jolla on kuljetettu myös käsittelemätöntä lietettä, koska muutoin peltoon voi päätyä taudinaiheuttajia. Lietteen käyttöä lannoitustarkoituksessa rajoittavat mm. nitraattiasetus (~~931/2000~~ 1250/2014), lannoitevalmistelaki (539/2006), ja maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteista (24/2011). Kun lietteen käyttäminen lannoitteena on pienimuotoista, siihen ei vaadita Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran lupaa.

Käsitellyn lietteen voi käytännössä sekoittaa myös lantalaan, mutta tällöin tulee tunnistaa ihmisperäisen jätevesilietteen tuomat viljelyrajoitukset. Siten käsitellyn lietteen sijoittaminen peltoon erikseen on useimmiten järkevämpää, sillä tällöin sen tarkka sijoituspaikka tiedetään ja viljelyrajoitukset rajoittuvat vain tälle kyseiselle alueelle.

Määräyksissä edellytetään ilmoituksen tekemistä lietteiden omatoimisesta käsittelystä, kun kiinteistöllä käsitellään vesikäymälän jätevesiä sisältäviä lietteitä. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot, joilla voidaan arvioida omatoimisen käsittelyn asianmukaisuus mm. selvitys käsiteltävän lietteen määrästä ja laadusta, lietteen käsittelytavasta sekä lietteiden hyödyntämispaikasta (esim. peltokartoin). Tiedot omatoimisesta käsittelystä on toimitettava jätehuoltoviranomaiselle hyvissä ajoin ennen käsittelyn aloittamista, jotta jätehuoltoviranomainen voi seurata ja ympäristönsuojeluviranomainen valvoa asianmukaista jätehuollon toteutumista. Myös omatoimisesta käsittelystä luopumisesta on ilmoitettava, jotta viranomaisella on ajantasainen tieto tilanteesta.

Kun jätehuoltoviranomainen on käsitellyt ilmoituksen jätevesilietteiden omatoimisesta käsittelystä, tästä ilmoitetaan asiakkaalle. Ilmoitus jätevesilietteiden omatoimisesta käsittelystä annetaan tiedoksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja kuntien jäteyhtiölle. Tieto jätevesilietteiden omatoimisesta käsittelystä merkitään jätehuollon asiakasrekisteriin. ~~Jos ilmoituksen mukainen toiminta on asianmukaista, se merkitään jätehuollon viranomaisrekisteriin.~~ Jos taas toiminta ei ole säännösten mukaista, ~~tästä ilmoitetaan asiakkaalle~~ jätehuoltoviranomainen voi kieltää jätevesilietteiden omatoimisen käsittelyn.

Ilmoitus jätevesilietteiden omatoimisesta käsittelystä on voimassa kymmenen vuotta, minkä jälkeen jätehuoltoviranomaiselle on tehtävä uusi ilmoitus jätevesilietteiden omatoimisesta käsittelystä. Määräaika on asetettu, jotta rekisteritiedot pysyvät ajan tasalla. Jätevesilietteiden omatoimisessa käsittelyssä tapahtuneista muutoksista ei välttämättä muutoin ilmoiteta. Jätehuoltoviranomainen tiedottaa niitä asiakkaita, joiden ilmoituksen voimassaoloaika on umpeutumassa. Näin asiakkaat ovat tietoisia siitä, milloin ilmoitus on tehtävä uudelleen. Usean kiinteistön yhteisestä lietteen käsittelystä on ilmoitettava vuosittain toiminnan seuraamiseksi.

Vähäisen lietemäärän osalta saostussäiliöiden lietteenpoisto ja -käsittely on rajoitetusti sallittu tehtäväksi itse siten, että lietteet kompostoidaan kiinteistöllä. Käytännössä tätä säännöstä voidaan soveltaa lähinnä ~~loma-asuntoihin~~ vapaa-ajan kiinteistöihin, jotka eivät ole ympärivuotisessa käytössä. Kiinteistöllä on oltava käsittelyyn soveltuva kompostori sekä mahdollisuus poistaa liete säiliöstä esimerkiksi uppopumpulla. Joissakin laitepuhdistamoissa liete kerätään kiinteässä muodossa lietepussiin, joka voidaan kompostoida. Myös fosforinpoistokaivojen massat voidaan käsitellä kompostoimalla tai hyödyntää ravinteena pelloilla. Näiltä osin omatoimisesta käsittelystä ei edellytetä ilmoitusta jätehuoltoviranomaiselle.

Saostussäiliöiden, laitepuhdistamoiden ja umpisäiliöiden lietteitä sekä muita vastaavia jätevesilietteitä tai jätevesiä ei saa säännöksen mukaan levittää metsään tai muualle maastoon. Tämä olisi jo jätelain nojalla kiellettyä hallitsematonta jätteiden käsittelyä, josta voisi aiheutua ympäristön pilaantumista.

41 § Käymäläjäte

Kuivakäymäläjätteet on säännöksen mukaan kompostoitava jätehuoltomääräysten 20 §:n mukaisesti kiinteistöllä tai toimitettava kunnallisen jäteyhtiön osoittamaan vastaanottoipaikkaan. Käymäläjätteitä voidaan vastaanottaa tällä hetkellä ainakin jätekeskuksen yhteydessä olevalla biokaasulaitoksella ja niillä kuntien jätevedenpuhdistamoilla, joiden kanssa kunnallinen jäteyhtiö on sopinut vastaanotosta.

Käymäläjätettä ei saa laittaa kiinteistön jäteastioihin tai viedä aluekeräyspisteeseen, sillä tästä aiheutuisi hajuhaittaa ja vaikeuksia jätteiden asianmukaiselle käsittelylle. Jotteri käymäläjätteestä aiheutu ympäristöhaittaa, sitä ei saa myöskään haudata kompostoimatta maahan. Tätä sääntelyä sovelletaan myös jätevedenpuhdistuksessa syntyviin kiinteisiin jätteisiin, kuten välppäjätteeseen.

Lisäksi kemiallisten käymälöiden käymäläjäte on toimitettava kunnan viemäriverkkoon vesihuoltolaitoksen ohjeiden mukaisesti tai muuhun luvalliseen paikkaan. Asianmukaisella vastaanottoipaikkaan toimittamisella estetään mm. hygieeniset haitat.

9 Luku Roskaantumisen ehkäiseminen

42 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto

Yleisötilaisuuksia koskevat jätehuoltomääräykset perustuvat sekä roskaantumisen ehkäisemiseen että jätelain velvoitteeseen asianmukaisesta jätehuollosta. Yleisötilaisuuden järjestäjä on jätelain 74 §:n mukaan vastuussa yleisötilaisuuden seurauksena roskaantuneen alueen siivoamisesta, jos roskaaja itse ei huolehdi siivoamisesta. Määräyksissä veloitetaan yleisötilaisuuden järjestäjä huolehtimaan tilaisuuden jätehuollosta kokonaisuudessaan, ei pelkästään siivoamisesta. Velvoite jätehuollosta huolehtimiseen on merkittävä toimenpide roskaantumisen ehkäisemiseksi, sillä sen perusteella tilaisuuden järjestäjän on hankittava alueelle tarpeeksi jäteastioita ja huolehdittava niiden tyhjentämisestä tarpeen mukaan.

Myös lajittelu ja erilliskerääminen määrätään tilaisuuden järjestäjän vastuulle. Varsinkin suuremmissa yleisötilaisuuksissa hyötyjätteitä syntyy niin paljon, että lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteiden antaminen on tarpeen asianmukaisen ja turvallisen jätehuollon järjestämisen kannalta. Määräysten mukaiset lajittelovelvoitteet koskevat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia jätteitä. Muilta osin paperi-, kartonki-, lasi-, metalli-, muovi- ja biojätteen erilliskeräys ja kierrätys on järjestettävä jäteasetuksen 14 §:n mukaisesti.

Yleisötilaisuuden tai -tapahtuman siivoamisvelvollisuudesta on määrätty myös siltä osin kuin tilaisuudella ei ole selkeää järjestäjää. Esimerkkinä tällaisista tilaisuuksista ovat Facebook-tapahtumat, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu puistoon Facebookissa leviävän kutsun tai muun tiedon perusteella. Ensisijaisesti vastuu siivoamisesta on roskaajilla, mutta toissijaisesti tällaisen tapahtuman koollekutsujan on huolehdittava alueen siivoamisesta tapahtuman jälkeen.

Määräyksen mukaan suurimmista yleisötilaisuuksista on tehtävä jätehuoltosuunnitelma, joka esitetään pyydettäessä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Määräyksellä pyritään edistämään jätehuollon järjestelyjen huomioon ottamista jo tapahtumien suunnitteluvaiheessa.

43 § Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla

Jätelaissa annetaan tarkat määräykset roskaantumisen ehkäisemisestä sekä siitä, mikä taho on siivousvelvollinen eri tilanteissa. Säännöksessä annetaan näin ollen ainoastaan jätelain määräyksiä täsmentäviä velvoitteita.

Jätelaissa annettua roskaamiskieltoa on korostettu säännöksessä kieltämällä jätteiden sijoittaminen jäteastian ulkopuolelle yleisillä alueilla. Yleisten alueiden jäteastioiden ylläpitäjiä on lisäksi veloitettu huolehti-
maan jäteastian riittävästä tyhjennysvälistä ja alueen siisteydestä. Koska yleisillä alueilla olevat jäteastiat
voivat olla muidenkin tahojen kuin kunnan ylläpitovastuulla, määräys koskee myös näitä muita tahoja, ku-
ten tienpitäjiä.

10 Luku Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet

44 § Vaarallisten jätteiden jätehuolto

Jätehuoltomääräysten vaarallisia jätteitä koskevat määräykset velvoittavat kaikkia toimijoita. Vaarallista
jätettä koskevilla määräyksillä säädetään turvallisen jätehuollon käytännön järjestelyistä.

Vaarallisella jätteellä tarkoitetaan palo-, räjähdys-, terveydelle tai ympäristölle vaarallisia jätteitä. Tavalli-
simpia asumisessa syntyviä vaarallisia jätteitä ovat mm:

- paristot
- erilaiset akut ja laitteet, joissa akku on kiinteästi liitettynä
- loisteputket ja elohopealamput (esim. energiansäästölamput)
- sähkö- ja elektroniikkaromu
- maalit, lakat, liimat ja liuottimet
- eräät puhdistusaineet
- kyllästetty ja käsitelty puu
- torjunta-aineet
- jäteöljyt ja öljyiset jätteet
- lääkejätteet

Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa toisiinsa tai muihin aineisiin tai jätteisiin. Vaikka jätelaissa ja -asetuksessa
määrätään vaarallisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta, tämä tuodaan esille lyhyesti myös jätehuolto-
määräyksissä, sillä tämä on erittäin tärkeää vaarallisten jätteiden asianmukaisen käsittelyn järjestämiseksi.
Vaarallisia jätteitä ei saa missään tapauksessa laittaa kiinteistöittäisen keräyksen piirissä oleviin jäteastioi-
hin tai aluekeräyspisteisiin.

Vaarallisen jätteen varastoinnista väliaikaisessa paikassa voi aiheutua haittaa tai vaaraa ympäristölle ja ter-
veydelle. Sen vuoksi jätehuoltomääräykseen on sisällytetty väliaikaista varastointia koskeva määräys. Mää-
räys enimmillään vuoden säilytysajasta ennen jatkovastaanottoon toimittamista koskee kaikkia kiinteistöjä,
myös esimerkiksi päivittäistavara-kaupoissa sijaitsevia kerätyn sähkö- ja elektroniikkaromun säilytykseen
tarkoitettuja jäteastioita tai kontteja ja varmistaa osaltaan jätteen asianmukaista käsittelyä.

Vaaralliset jätteet on toimitettava niille erikseen järjestettyihin vastaanottopaikkoihin. Kunnan on jätelain
32 §:n mukaisesti järjestettävä asumisessa syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuolto sekä maa- ja metsäta-
loudessa syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuolto, mikäli vaarallisen jätteen määrä ei ole kohtuuton. Siten
näissä toiminnoissa syntyvät vaaralliset jätteet on määrätty toimitettavaksi kunnallisen jäteyhtiön järjestä-
miin vastaanottopaikkoihin. Jos maa- ja metsätaloudessa syntyvä vaarallisen jätteen määrä on niin suuri,
ettei vastaanottopaikassa ole kapasiteettia sen vastaanottamiseen, voidaan katsoa, ettei kyse ole kohtuulli-
sesta jättemäärästä. Kunnallinen jäteyhtiö on järjestänyt vaarallisten jätteiden vastaanoton mm. jätekeskuk-
sessa ja lajitteluasemilla, joissa vaaralliset jätteet otetaan vastaan kontteihin. Lääkejätteet voidaan toimit-
taa myös apteekkeihin, joiden kanssa kunnallinen jäteyhtiö on sopinut vastaanotosta.

Vaarallisista jätteistä paristot ja akut, loisteputket ja elohopealamput sekä osa sähkölaitteista ovat tuottaja-
vastuunalaisia jätteitä. Ne toimitetaan tuottajan tai jakelijan esimerkiksi päivittäistavara-kaupoissa olevaan
keräykseen.

Muiden kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvien kiinteistöjen, kuten kuntien ja valtioiden virastojen, kunnallisten sairaaloiden ja terveysasemien sekä koulutuslaitosten on toimitettava vaaralliset jätteet sellaiselle vastaanottajalle, jolla on lupa vaarallisten jätteiden vastaanottamiseen. Sama velvoite koskee myös valtion ja seurakuntien kiinteistöjä sekä elinkeinonharjoittajia.

Isompien vaarallisten jätteiden erien tuomisesta on sovittava vastaanottajan kanssa. Tällöin vastaanottaja voi varautua suuren jättemäärän turvalliseen käsittelyyn ja varastointiin. Ilmoituksen kautta kunnallinen jäteyhtiö voi myös velvoittaa toimittamaan maa- ja metsätaloudessa syntyvät vaarallista jätettä olevat merkittävät erät toimitettavaksi muualle, jos käsittely ei ole mahdollista kunnallisessa järjestelmässä.

Vaarallisten jätteiden pakkaamisesta ja merkitsemisestä on säännökset jäteasetuksen 8 ja 9 §:ssä. Vaaralliset jätteet on pakattava tiiviisti kestäviin astioihin, mahdollisuuksien mukaan alkuperäiseen pakkaukseen. Pakkauksesta tulee käydä ilmi vaarallisen jätteen nimi sekä sen ominaisuudet. Tällä tavalla jätteen laatu ja ominaisuudet ovat varmasti tiedossa niin jätteen haltijalla kuin jätteen vastaanottajalla, ja jäte osataan ohjata vastaanotto paikalta oikeanlaiseen käsittelyyn. Vaarallisia jätteitä ei turvallisuuden vuoksi saa säilyttää merkitsemättömissä pakkauksissa. Etenkään elintarvikepakkauksiin vaarallisia ongelmajätteitä ei pidä koskaan pakata turvallisuussyistä.

45 § Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöillä

Vaarallisen jätteen keräyspaikkaa koskevat määräykset koskevat kaikkia toimijoita, sillä ne liittyvät jätehuollon tekniseen järjestämiseen. Säännöksessä annetaan määräyksiä vaarallisten jätteiden säilyttämisestä turvallisesti asianmukaisissa astioissa, lukitussa tai valvotussa tilassa. Näin sellaisilla kiinteistöillä, joilla asuu tai työskentelee useita henkilöitä, huolehditaan keräyksen turvallisuudesta.

Säännöksessä veloitetaan kiinteistön haltijaa tiedottamaan keräyspaikan käyttäjiä sen asianmukaisesta ja turvallisesta käytöstä. Tarkoituksena on, että vaaralliset jätteet sijoitetaan keräyspaikalle oikein, jottei niiden keräämisestä aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

46 § Erityisjätteet

Erityisjätteet ovat muita kuin vaarallisia jätteitä, jotka vaativat kuitenkin haitallisuutensa tai muun laatunsa takia erityistoimia keräyksen, kuljetuksen tai käsittelyn aikana, kuten välitöntä peittämistä kaatopaikalla. Erityisjätteitä ovat esimerkiksi viiltävät ja pistävät jätteet (esimerkiksi neulat, ruiskut ja veitsenterät) sekä haisevat ja pölyävät jätteet. Jottei näistä jätteistä aiheudu turvallisuusriskiä tai haittaa ympäristölle, on määrätty pitämään ne muista jätteistä erillään ja pakkaamaan tiiviisiin, asianmukaisilla merkinnöillä varustettuihin astioihin.

11 Luku Muut määräykset

47 § Tiedottamisvelvoite

Jätehuoltomääräyksissä on säädetty kiinteistön haltijalle velvollisuus tiedottaa jätehuollon lajittelu-, keräys- ja kuljetusjärjestelyistä kiinteistöillä asuville ja siellä työskenteleville. Tiedotusvelvollisuudella varmistetaan, että jätehuolto palvelujen käyttäjät saavat tarvittavat tiedot jätehuollon asianmukaisesta hoitamisesta. Kiinteistön haltijan on määräyksen mukaan myös seurattava jätehuollon toteutumista kiinteistöillä. Näin ollen kiinteistön haltijalla on velvoite seurata mm. sitä, että jätteiden keräyspaikka täyttää jätehuoltomääräysten vaatimukset ja keräyspaikkaa käytetään oikein.

48 § Jätehuoltomääräysten seuranta ja valvonta

Säännös jätehuoltomääräysten seurannasta ja valvonnasta on informatiivinen. Kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena toimiva Savo-Pielisen jätelautakunta hoitaa jätelain mukaiset ja kuntien yhteisesti sopimat viranomaistehtävät, joihin kuuluu myös jätehuoltomääräysten toteutumisen seuranta. Tätä seurantaa tehdään vain siltä osin kuin määräykset koskevat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia kiinteistöjä.

Jätehuoltomääräysten valvonta kuuluu jätelain mukaisesti kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille ja ELY-keskuksille. Ympäristönsuojeluviranomaiset valvovat kaikkia toimijoita ja määräysten toteutumista kokonaisuudessaan. Ensisijaisesti valvontavastuu on kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilla. Erityisesti, jos kyseessä on usean kunnan alueelle ulottuvat ympäristövaikutukset, myös ELY-keskukset valvovat määräysten toteutumista. Valvovilla viranomaisilla on mahdollisuus antaa valvontamääräyksiä jätehuoltomääräysten rikkomisesta ja käyttää tehosteena hallintopakkoa, kuten uhkasakkoa, teettämisuhkaa tai keskeyttämisuhkaa. Mahdollista on myös tutkintapyyntöjen tekeminen poliisille.

49 § Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä

Jätehuoltomääräykset ovat kunnallinen säädös, josta jätehuoltoviranomainen voi yksittäisestä tapauksesta erityisestä syystä myöntää poikkeuksen. Lupaa poikkeamiseen tulee hakea kirjallisesti ja asia käsitellään hallintomenettelyä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Poikkeukselle on oltava jokin erityinen, perusteltu syy. Se voidaan myöntää vain niissä tapauksissa, joissa hakija kykenee muulla kuin jätehuoltomääräyksissä säädetyllä tavalla toimimaan siten, ettei jätehuollon järjestäminen vaikeudu, eikä ympäristölle tai terveydelle aiheudu haittaa tai vaaraa. Poikkeaminen ei saa vaarantaa myöskään jätteenkuljettajan, palvelun käyttäjän tai muiden henkilöiden turvallisuutta. Jos on epäselvyyttä siitä, voiko ympäristöhaittoja aiheutua, pyytää jätehuoltoviranomainen lausunnon ympäristönsuojeluviranomaiselta ennen asian ratkaisemista.

50 § Voimaantulo

Jätehuoltomääräykset tulevat säännöksen mukaisesti voimaan 1.1.2017 ja niillä kumotaan kaikki aikaisemmin voimassa olleet kunnalliset jätehuoltomääräykset, jotta alueella on voimassa yhdet yhtenäiset ja ajantasaiset määräykset. Päivitykset määräyksiin tulevat voimaan 1.5.2019. Jätehuoltomääräykset ja niiden päivitykset tulevat voimaan muutoksenhausta huolimatta kuntalain 143 §:n mukaisesti hallintolainkäyttölain 31.2 §:n mukaisesti, koska päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä.

51 § Siirtymäsäännökset

Jätehuoltomääräysten 15 ja 16 §:ssä on asetettu erilliskeräysvelvoitteita muovipakkausten, lasipakkausten ja metallin osalta uusille kiinteistöille. Jotta näillä kiinteistöillä on aikaa järjestellä tarvittava keräys ja huolehtia tarvittavasta keräyspaikan suojaamisesta, on siirtymäaikaa annettu vuoden 2019 syksyyn. Tässä ajassa kiinteistön haltijat voivat tehdä kohtuudella tarvittavat muutokset.

Jätehuoltomääräysten 20 §:ssä on säädetty, että kompostointi-ilmoitus on voimassa kymmenen vuoden määräajan. Tämä määräys tulee voimaan 1.1.2020 eli jos kompostointi-ilmoitus on tehty tuona ajankohdalla yli kymmenen vuotta aikaisemmin, on se uusittava. Käytännössä kompostointi-ilmoituksen uusimisesta tiedotetaan asiakkaille jo ennen kuin ilmoituksen voimassaoloaika päättyy.

~~Jätehuoltomääräysten 15 § ja 16 §:ssä on asetettu erilliskeräysvelvoitteita biojätteen, kartongin, lasin ja metallin osalta uusille kiinteistöille. Jotta näillä kiinteistöillä on aikaa järjestellä tarvittava keräys ja huolehtia tarvittavasta keräyspaikan suojaamisesta, on siirtymäaikaa annettu vuoden 2017 syksyyn. Tässä ajassa~~

kiinteistön haltijat voivat varautua muutostarjontojen kustannuksiin ja tehdä kohtuudella tarvittavat muutokset.

Jätehuoltomääräysten 15 ja 16 §:ssä on asetettu uusi keräysvelvoite muoville. Jotta kunnallinen jäteyhtiö saa järjestettyä keräyksen toimivasti ja kiinteistöillä on aikaa varautua keräykseen, aloitetaan keräys siirtymäajan jälkeen syksyllä 2017. Keräys järjestetään vähintään 10 000 asukkaan taajamissa eli Kuopion keskeisellä kaupunkialueella sekä Pieksämäen ja Siilinjärven keskustaajamissa.

Jätehuoltomääräysten 24.4 §:ssä on kielletty vajerikuormattavien vaihtolavojen ja pikakonttien käyttö kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa. Siirtymäsäännöksen mukaan nämä jäteastiat on poistettava käytöstä viimeistään 31.12.2017. Tällä tavalla tällaisten vaihtolavojen ja pikakonttien käyttäjillä on riittävästi aikaa järjestää korvaavat jäteastiat.

Outokumpua koskien tulee voimaan aiemmasta merkittävästi poikkeavaa sääntelyä. Tämän vuoksi Outokummun alueelle annetaan muusta alueesta poikkeavia siirtymäaikoja. Jäteastioiden tyhjennysvälejä (27 §) ja lukittujen keräyspaikkojen järjestelyjä (31 §) koskevat säännökset tulevat voimaan keväällä 2017. Uudet hyötyjätteiden erilliskeräysvelvoitteet (15 ja 16 §) ja keräyspaikan suojaamista koskevat määräykset (32 §) tulevat voimaan vasta syksyllä 2018, koska säännösten toteuttaminen voi vaatia kiinteistöillä pidempiaikaisia suunnittelua ja toteuttamista.

Jätehuoltomääräysten 40.2 §:ssä on edellytetty, että saostus- ja umpisäiliölietteiden omatoimisesta käsitteystä on ilmoitettava jätehuoltoviranomaiselle. Nämä ilmoitukset vaaditaan tehtäväksi vasta 1.1.2018 lähtien.